OKRESNÝ ÚRAD ŽILINA

odbor starostlivosti o životné prostredie
oddelenie štátnej vodnej správy a vybraných zložiek životného prostredia kraja
Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina

č.: OU-ZA-OSZP2-2022/005283-74/Gr Žilina, 12.09.2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA ŽILINSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA 2021+

Z Á V E R E Č N É S T A N O V I S K O

vydané Okresným úradom Žilina, odborom starostlivosti o životné prostredie v zmysle § 14 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Názov

Žilinský samosprávny kraj

2. Identifikačné číslo

37 808 427

3. Adresa sídla

Ul. Komenského 48
011 09 Žilina

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Ing. Erika Jurinová
predsedníčka Žilinského samosprávneho kraja
Komenského 48, 011 09 Žilina
Tel.: 041/5032700
e-mail: predseda@zilinskazupa.sk

Ing. Ján Pavlík, PhD.
Úrad ŽSK, odbor regionálneho rozvoja
Komenského 48, 011 09 Žilina
Tel.: 041/5032164
e-mail: jan.pavlik@zilinskazupa.sk

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+ (ďalej „PHSR ŽSK 2021+“).

2. Charakter

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+ (PHSR ŽSK 2021+) je jedným z hlavných nástrojov Žilinského kraja na podporu koncepčného cieľavedomého a transparentného riadenia a rozhodovaniach samosprávnych orgánov v snahe čo najefektívnejšie riešiť problémy a výzvy rozvoja Žilinského samosprávneho kraja. Dokument je spracovaný prioritne pre obdobie do roku 2030 s výhľadom do roku 2035.
Dokument je vypracovaný v súlade s platnou legislatívou (zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších zmien) spracovaný ako strednodobý rozvojový dokument s uplatnením princípu partnerstva s relevantnými aktérmi regionálneho rozvoja na území Žilinského kraja. Vychádza z platnej územnoplánovacej dokumentácie a je v súlade s ostatnými koncepčnými a rozvojovými dokumentmi kraja.

Strategický dokument PHSR ŽSK 2021+ s regionálnym dosahom je predmetom povinného posudzovania vplyvov strategických dokumentov na životné prostredie podľa § 4 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o posudzovaní vplyvov“).

3. Hlavné ciele

Cieľom spracovania PHSR ŽSK 2021+ je, na základe zhodnotenia územia stanoviť stratégiu a smery ďalšieho rozvoja územia s ohľadom na jeho udržateľnosť a komplexnosť.
Zámerom spracovania nového strategického rámca je aj skvalitnenie a inovácia procesu strategického plánovania a manažmentu v území kraja, efektívne využitie potenciálu územia kraja a vytvorenie funkčnej a flexibilnej kooperačnej štruktúry, ktorá umožní efektívnu integráciu intervencií a zapojenie partnerov v území do procesov spojených so strategickým plánovaním na regionálnej úrovni a následnej realizácie strategických investícií / intervencií.

Cieľom realizácie stratégie je vyvážený a udržateľný rozvoj kraja, kvalitné prostredie a spokojní ľudia v kraji a jeho regiónoch, čo je podmienené:

- dobrým životným prostredím
- vyhovujúcim pracovným uplatnením, ktoré je podmienené fungujúcou ekonomikou
- kvalitou a dostupnosťou služieb (sociálnych, zdravotnej starostlivosti, občianskej vybavenosti)

- kvalitným vzdelávaním vrátane celoživotného vzdelávania
- vyhovujúcou infraštruktúrou (dopravnou, technickou, energetickou, informačnou)
- možnosťou kultúrneho, športového a voľnočasového vyžitia
- širokou spoluprácou medzi aktérmi v území

na čo reflektuje návrh prioritných oblastí, ktorý bol predstavený v rámci Vstupnej správy pre spracovanie Integrovanej územnej stratégie Žilinského kraja (Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja), ktorá bola prerokovaná Zastupiteľstvom ŽSK na jeho rokovaní dňa 22.2.2021 a Radou partnerstva pre integrovaný územný rozvoj Žilinského kraja.

- Vízia rozvoja
  Vízia rozvoja Žilinského samosprávneho kraja do roku 2030 znie:
  Žilinský kraj – kraj príležitostí, rozumných a udržateľných riešení pre všetkých
- Hlavný cieľ
  Hlavný cieľ PHSR ŽSK 2021+ je formulovaný nasledovne:
  Zlepšiť kvalitu života obyvateľov, rešpektovať limity životného prostredia a zhodnocovať svoj potenciál. Zvýšiť inovačnú výkonnosť ekonomiky a využívať inovatívne a udržateľné riešenia pre zabezpečenie sociálnej stability. Ekonomické ukazovatele a indikátory kvality života v regiónoch kraja priblížiť k priemeru EÚ.

Pre naplnenie tejto hlavnej vízie rozvoja sa musí územie Žilinského samosprávneho kraja opierať o poznatky a zistenia analýzy kraja, ktoré v 5 oblastiach sumarizovali dostupné dáta a z ktorých boli vyvodené najdôležitejšie ciele pre zabezpečenie kontinuálneho rozvoja kraja.

V oblasti „Inovácie a vzdelávanie“ je cieľom zabezpečiť podmienky pre zelené podnikanie a zvýšenie investícií do inovácií a technológií. Nevyhnutnosťou bude vytváranie adaptabilného a flexibilného regionálneho systému vzdelávania umožňujúceho individuálne vzdelávacie prístupy. Vzdelávací systém sa stane flexibilnejším s cieľom zabrániť odlevu mozgov z kraja a z celej krajiny. Zavedú sa nové formy celoživotného vzdelávania s dôrazom na vzdelávanie seniorov.

V oblasti „Životné prostredie“ bude potrebné v nasledujúcich desiatich rokoch posilniť opatrenia na ochranu prírody, biodiverzity, poľnohospodárskej pôdy, podporovať prirodzenú obnovu lesov. Tradičnými problémami životného prostredia kraja zostáva zlá kvalita ovzdušia. Na jej zlepšenie prídu nové nápady a investície do nízkoemisnej dopravy a OZE. Problém odpadového hospodárstva sa bude musieť uchopiť cez likvidácie odpadu ekologickou cestou a v zmysle zmenšovania produkcie odpadu, t. j. prechodom na obehové hospodárstvo.

V oblasti „Infraštruktúra“ sú trendy spájané s aktivitami a projektmi, ktoré posilňujú súdržnosť ŽSK, Považia – Severozápadného Slovenska dopravnou a IKT infraštruktúrou. Investičný dlh sa prejavuje vo všetkých hlavných oblastiach infraštruktúry ako železničná, letecká, cestá aj nízkoemisná (cyklodoprava).

Starnutie obyvateľstva, riešené v oblasti „Sociálna stabilita“, predstavuje pre Slovensko jednu z najväčších výziev 21. storočia, ktorá nezvratne zasiahne všetky sféry spoločnosti, preto bude nevyhnutné zvýšiť aktívnu účasť seniorov na živote komunity a na trhu práce. Bude dôležité vytvárať vhodné podmienky pre dostupnú a udržateľnú starostlivosť najmä na komunitnej úrovni. Ekonomická sila regiónov podmieňuje tiež dostupnosť integrovanej zdravotnej starostlivosti, vrátane starostlivosti o duševné zdravie. Potrebné je zamerať sa na aktivizáciu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením, ako aj na opatrenia na zlepšenie udržateľnosti bývania pre takéto ohrozené osoby.

V oblasti „Identita a sebestačnosť“ je trendom obnova potravinových tradícií a podpora lokálnych produktov s orientáciou na zdravé miestne (tradičné) potraviny či produkty. Bude rásť dopyt po udržateľnom cestovnom ruchu a pobyte v menej regulovanej prírode. V Žilinskom kraji sú dobré predpoklady pre prírodný a ekologický turizmus, vidiecky cestovný ruch a agroturizmus. Dôraz bude kladený na vytváranie integrovaných produktov - služieb, uceleného autentického zážitku spojeného s identitou a kultúrou daného regiónu a lokality a zvyšovanie kvality služieb v celej destinácii. Dôležitou oblasťou sa stáva vnímanie celkového vizuálu prírody a pôvodnej krajiny s posilňovaním kultúrnej identity.

Tieto hlavné trendy s identifikovanými opatreniami predkladanými v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského kraja 2021+ pri správnom nastavení ľudských zdrojov a finančných kapacít sa zaslúžia o zlepšenú kvalitu života obyvateľov, ktorá bude rešpektovať limity životného prostredia a zhodnocovať potenciál Žilinského kraja. Zároveň zvýšia inovačnú výkonnosť ekonomiky a budú využívať inovatívne a udržateľné riešenia pre zabezpečenie sociálnej stability.

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu

Gestorom prípravy a zhotoviteľom strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+ je Žilinský samosprávny kraj.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+ je jedným z hlavných nástrojov Žilinského kraja na podporu koncepčného cieľavedomého a transparentného riadenia a rozhodovaniach samosprávnych orgánov v snahe čo najefektívnejšie riešiť problémy a výzvy rozvoja Žilinského samosprávneho kraja. Dokument je spracovaný prioritne pre obdobie do roku 2030 s výhľadom do roku 2035. Dokument je vypracovaný v súlade s platnou legislatívou (zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších zmien) spracovaný ako strednodobý rozvojový dokument s uplatnením princípu partnerstva s relevantnými aktérmi regionálneho rozvoja na území Žilinského kraja. Vychádza z platnej územnoplánovacej dokumentácie a je v súlade s ostatnými koncepčnými a rozvojovými dokumentmi kraja.

Potreba vypracovania nového dokumentu vyplynula z procesu hodnotenia plnenia aktuálneho PHSR ŽSK pre roky 2014 – 2020, z potreby stanovenia priorít a dôslednejšieho zacielenia na riešenie identifikovaných problémov, aktuálnych globálnych trendov a lokálnych výziev súvisiacich s klimatickou krízou, demografickými zmenami, technologickým vývojom, zmenou sociálnych väzieb, na identifikované problematické oblasti a výzvy s nimi spojené, a jej spracovanie prebehne s výraznejším zapojením partnerov z územia do procesu jej spracovania, ale aj následnej realizácie, monitorovania a hodnotenia.
Podnetom pre spracovanie dokumentu sú aj meniace sa vonkajšie prostredie, deklarovaný nový prístup k definovaniu národných investičných priorít a nedostatočné zhodnotenie rozvojového potenciálu kraja pre jeho komplexný a udržateľný rozvoj.

Súčasne je potrebné reagovať aj na ciele a priority Agendy OSN pre udržateľný rozvoj 2030, Európsky ekologický dohovor, Víziu a stratégiu rozvoja Slovenska do roku 2030, relevantné národné stratégie, bude vypracovaný v súlade so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie regiónu a zohľadní výstupy z realizovaných aj zrealizovaných projektov s relevanciou k rozvoju územia kraja (napr. Stratégia udržateľného rozvoja dopravy a mobility ŽSK; AIR TRITIA; Udržateľná regionálna inovačná politika samosprávnych krajov).

PHSR ŽSK 2021+ spĺňa aj požiadavky na spracovanie integrovanej územnej stratégie v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady a odporúčaní Európskeho výboru regiónov. PHSR ŽSK 2021+ má charakter strednodobej/dlhodobej rozvojovej stratégie, pričom obsahuje aj úroveň krátkodobú, tzn. implementačnú tak, aby jej naplnenie bolo realistické, viazané na rozpočtové programovanie verejného sektora a reálnu dostupnosť zdrojov.

Návrh PHSR ŽSK 2021+ bol spracovávaný, odovzdávaný a odsúhlasovaný po častiach a to nasledovne:

- Analytická časť – odsúhlasené 10/2021.
- Strategická časť – odsúhlasené 01/2022.
- Programová časť – odsúhlasené 02/2022.
- Realizačno-finančná časť – odsúhlasené 05/2022.

V rámci procesu spracovania dokumentu boli rešpektované nasledovné princípy:

- partnerstvo a transparentnosť – do tvorby a spracovania PHSR ŽSK 2021+ bolo aktívne zapojených viac ako 75 odborníkov rozdelených do pracovných skupín, výstupy boli priebežne zverejňované na webstránke www.hrajzakraj.sk ,
- rešpektovanie špecifík územia a ochrana hodnôt – odzrkadľujúce sa v nastavení Strategickej časti, konkrétne v prioritných oblastiach Životné prostredie a Identita a sebestačnosť,
- prioritizácia a koncentrácia – vyjadrená hlasovaním odborníkov z pracovných skupín o prioritách a navrhovaných alokáciách v rámci strategicko-programovej časti,
- relevantnosť a realizovateľnosť opatrení a aktivít – ktorých monitorovanie je navrhnuté prostredníctvom detailného popisu indikátorov pre každý špecifický cieľ,
- financovateľnosť opatrení a aktivít, resp. identifikovanie zdrojov financovania – zachytené najmä vo finančnej časti a v Akčnom pláne.

PHSR ŽSK 2021+ je strategickým dokumentom, ktorý zahŕňa celé územie Žilinského samosprávneho kraja, ktorý je rozčlenený na 11 okresov, zahŕňa 19 miest a 296 obcí.

Cieľom spracovania PHSR ŽSK 2021+ je, na základe zhodnotenia územia, stanoviť stratégiu a smery ďalšieho rozvoja územia s ohľadom na jeho udržateľnosť a komplexnosť. Potreba vypracovania nového dokumentu vyplynula z procesu hodnotenia plnenia aktuálneho PHSR ŽSK pre roky 2014 – 2020. Zámerom spracovania nového strategického rámca je aj skvalitnenie a inovácia procesu strategického plánovania a manažmentu v území kraja, efektívne využitie potenciálu územia kraja a vytvorenie funkčnej a flexibilnej kooperačnej štruktúry, ktorá umožní efektívnu integráciu intervencií a zapojenie partnerov v území do procesov spojených so strategickým plánovaním na regionálnej úrovni a následnej realizácie strategických investícií / intervencií.

Hlavný cieľ PHSR ŽSK 2021+ je formulovaný nasledovne:

Žilinský kraj a jeho regióny efektívne zhodnocujú svoj potenciál, pričom sú rešpektované limity životného prostredia. Zlepšuje sa ekonomická a sociálna stabilita regiónov a vytvárajú sa podmienky pre kvalitný život obyvateľov a pôsobenie firiem. Ekonomické ukazovatele a indikátory kvality života v regiónoch kraja sa približujú k priemeru EÚ.

Na dosiahnutie daného cieľa je v PHSR ŽSK 2021+ vytýčených 5 prioritných oblastí:

1. Inovácie a vzdelávanie
2. Životné prostredie
3. Infraštruktúra

4. Sociálna stabilita
5. Identita a sebestačnosť.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+ pozostáva z nižšie uvedených hlavných častí:

1. **Úvod** obsahujúci:
   - Úvod
   - Kontext a chronológia prípravy a vzniku PHSR ŽSK 2021+
   - Dôvody vzniku dokumentu PHSR 2021+
   - Metodické a legislatívne vymedzenie, zhrnutie východiskových strategických a koncepčných dokumentov
   - Prehľad aktérov zapojených do tvorby PHSR ŽSK 2021+
   - Zhodnotenie plnenia PHSR ŽSK 2014 - 2020

2. **Analytická časť** pozostávajúca z nižšie uvedených častí.
   <u>Všeobecná analýza obsahujúca nasledujúce časti:</u>
   - Popis územia
   - Štruktúra osídlenia
   - Demografia

   <u>Analýza podľa tematických oblastí obsahujúca pre nasledujúce tematické oblasti:</u>
   1. Inovácie a vzdelávanie
   2. Životné prostredie
   3. Infraštruktúra
   4. Sociálna stabilita
   5. Identita a sebestačnosť

   Každá vyššie uvedená kapitola obsahuje vždy nižšie uvedené časti:
   - Manažérske zhrnutie tematickej oblasti
   - Kľúčové zistenia za tematickú oblasť
   - Porovnania kraja v danej tematickej oblasti v kontexte regiónov Európskej únie
   - Porovnania kraja v danej tematickej oblasti v kontexte iných krajov Slovenskej republiky a vybraných krajov ČR (Moravskosliezsky kraj, Zlínsky kraj, Juhomoravský kraj)
   - Kľúčové zistenia za regióny ŽSK
   - Analýza dotknutej tematickej oblasti

   <u>SWOT analýza ŽSK</u>
   <u>SWOT analýzy subregiónov</u>
   <u>Trendy rozvoja podľa tematických oblastí</u>

3. **Strategicko - programová časť**
   - najdôležitejšie výstupy projektov relevantných pre územie Žilinského kraja merateľné ukazovatele vývoja a kľúčové indikátory pre ciele / prioritné oblasti spolu s míľnikmi. Všetky ciele budú obsahovať krátke zdôvodnenie s odkazom na analytickú časť
   - finančné potreby a možností financovania plnenia PHSR ŽSK 2021+.

4. Strategicko - programová časť

je prehľadne spracovaná stratégia rozvoja územia určujúca hlavné smery priority a ciele rozvoja územia, ktorá obsahuje:

- Víziu Žilinského kraja
- Hlavný cieľ hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského kraja
- Prioritné oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského kraja
- Strategické ciele členené podľa jednotlivých prioritných oblastí
- Špecifické ciele napĺňajúce jednotlivé strategické ciele
- Opatrenia navrhnuté na zabezpečenie realizácie vyššie uvedených cieľov PHSR ŽSK 2021+, spolu s prehľadom typových opatrení, ktoré môžu byť realizované v rámci jednotlivých opatrení

Strategicko - programová časť PHSR ŽSK 2021+ obsahuje taktiež prioritizáciu strategických cieľov podľa:

- všetkých pracovných skupín,
- tematických pracovných skupín,
- územnej pracovnej skupiny pre Horné Považie,
- územnej pracovnej skupiny pre Kysuce,
- územnej pracovnej skupiny pre Liptov,
- územnej pracovnej skupiny pre Oravu,
- územnej pracovnej skupiny pre Turiec.

a v prílohovej časti potom

Príloha č. 1 – Zoznam indikátorov
Príloha č. 2 – Najdôležitejšie výstupy projektov

5. Realizačno – finančná časť

Realizačná časť

obsahujúca najmä nasledujúce časti:

- Zhodnotenie PHSR ŽSK 2014-2020 a stavu implementácie programového obdobia 2014-2020
- Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR ŽSK 2021+
- Spôsob hodnotenia PHSR ŽSK 2021+ - Systém monitorovania strategicko-programovej časti
- Harmonogram aktivít – ročný cyklus realizácie jednotlivých aktivít
- Riadenie zmien a spôsob aktualizácie PHSR ŽSK 2021+
- Evaluácia stratégie
- Riadenie rizík
- Vzťah PHSR ŽSK 2021+ a nástrojov integrovaného územného rozvoja

Finančná časť

obsahujúca najmä nasledujúce časti:

- Analýza čerpania finančných prostriedkov z EŠIF 2014-2020
  - Stav čerpania finančných prostriedkov EŠIF na Slovensku
  - Stav čerpania finančných prostriedkov EŠIF v krajoch
- Možnosti a zdroje financovania finančných potrieb PHSR ŽSK 2021-2027 v rámci nástrojov Kohéznej politiky EÚ
  - Komunitárne programy a finančné iniciatívy Európskej únie
  - Národné operačné programy

- Integrovaný územný prístup v programovom období 2021 – 2027
- Finančný plán

6. **Záver** obsahujúci najmä krátky súhrn zistení, opatrení a navrhnutých postupov.

Cieľom realizácie stratégie je vyvážený a udržateľný rozvoj kraja, kvalitné prostredie a spokojní ľudia v kraji a jeho regiónoch. Plní dve základné úlohy:

- Je základným strategickým dokumentom Žilinského kraja prioritne pre obdobie do roku 2030, s výhľadom do roku 2035.
- Je východiskom (podkladom) pro vypracovanie a implementáciu nástrojov integrovaného územného rozvoja pre využitie fondov EÚ na území Žilinského kraja – integrované územné stratégie (IÚS) a z nich vyplývajúcich integrovaných územných investícií (IÚI).

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Ciele ochrany životného prostredia a zdravia stanovené na rôznych úrovniach strategických dokumentov EÚ a SR predstavujú dôležitý podklad pre tvorbu referenčného rámca pre hodnotenie vplyvov PHSR ŽSK 2021+. Vzhľadom na charakter strategického dokumentu, boli preskúmavané pre účely tohto materiálu nielen súvisiace stratégie a koncepcie, ale aj dokumenty zaoberajúce sa environmentom a zdravím na európskej úrovni.
Pri návrhu PHSR ŽSK 2021+ a následne pri definovaní cieľov boli zohľadnené nasledovné politiky, stratégie, programy a iné dokumenty strategického charakteru:

Strategické dokumenty EÚ

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014-2020,
- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021-2027,
- Operačný program Slovensko (draft),
- AIR TRITIA (Interreg Central Europe),
- OECD Regions and Cities at a Glance 2020,
- Ciele politiky EÚ v programovacom období 2021-2027,
- Európska zelená dohoda (European Green Deal),
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie.

Strategické dokumenty SR

- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030,
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj 2030,
- Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky „Zelenšie Slovensko“,
- Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky (1993),
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja,
- Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030,
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V (NEHAP V.),
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – záväzná časť v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001,
- Udržateľná regionálna inovačná politika samosprávnych krajov (OP EVS),
- Plán obnovy SR,
- Strategický plán digitálnej transformácie Slovenska 2030.

Regionálne a miestne strategické dokumenty ŽSK

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2014 – 2020,
- Návrh Vstupnej správy pre spracovanie /IUS Žilinského kraja,
- Územný plán regiónu Žilinského kraja, Prieskumy a rozbory, 2020,
- Stratégia udržateľného rozvoja dopravy a mobility ŽSK,
- Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja – záväzná časť, úplné znenie,
- SMART sociálne služby - koncepcia uplatnenia SMART princípov pre rozvoj v oblasti sociálnej starostlivosti v Žilinskom kraji,
- SMART kultúra - koncepcia uplatnenia SMART princípov pre rozvoj v oblasti kultúry v Žilinskom kraji,
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Žilinského samosprávneho kraja na roky 2019 – 2023,
- Koncepcia rozvoja zdravotníctva v Žilinskom samosprávnom kraji,
- Regionálna výskumná a inovačná stratégia Žilinského kraja 2014+,
- Budovanie cyklotrás na území Žilinského samosprávneho kraja (Cyklostratégia),
- Stratégia tvorby a budovania Integrovaného dopravného systému,
- Strategický plán rozvoja a údržby ciest na úrovni regiónov - (Cestný regionálny Master Plan), v zmysle Akčného plánu pre prípravu programového obdobia 2014 – 2020,
- Strategický plán rozvoja verejnej osobnej dopravy - v zmysle Akčného plánu pre prípravu programového obdobia 2014 – 2020,
- Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v Žilinskom samosprávnom kraji na roky 2018 – 2022 + Dodatok č. 2.

III. Opis priebehu prípravy a posudzovania

Obstarávateľom strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+ je Žilinský samosprávny kraj, schvaľujúcim orgánom je zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja.

Príslušným orgánom pre proces posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie je Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja (ďalej len „príslušný orgán“). Posudzovanie bolo vykonané podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

Posudzovaný návrh strategického dokumentu bol obstaraný Žilinským samosprávnym krajom, prostredníctvom oprávneného zástupcu obstarávateľa Ing. Eriky Jurinovej, predsedníčky ŽSK.

Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania navrhovaného strategického dokumentu:

- Identifikácia potreby a impulzov vypracovania PHSR ŽSK
- a rozhodnutie o začatí prípravných prác 09/2019 – 11/2019
- Prípravné práce, spracovanie a schválenie Vstupnej správy 11/2019 – 01/2021
- Inventarizačná, analytická a prognostická fáza spracovania PHSR ŽSK 01/2021 – 09/2021
- Stanovenie strategického smerovania, priorít a strategických cieľov 09/2021 – 12/2021

- Návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov 10/2021 – 01/2022
- Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHSR kraja 12/2021 – 04/2022
- Prerokovanie návrhu PHSR ŽSK a proces SEA 04/2022 – 07/2022
- Schvaľovanie návrhu PHSR ŽSK po ukončení SEA

2. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja.

3. Druh prijatia, rozhodnutia

Uznesenie Zastupiteľstva Žilinského samosprávneho kraja.

.

4. Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu.

Správa o hodnotení strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+“ z júna 2022, bola vypracovaná Ing. Bohumilom Sulekom, CSc., Praha v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov.
Úplnosť správy o hodnotení bola posudzovaná z hľadiska požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, osobitne prílohy č. 4, ktorá predstavuje všeobecný rámec pre štruktúru správy o hodnotení strategického dokumentu. Posúdené bolo aj zapracovanie požiadaviek „Rozsahu hodnotenia“ vydaného podľa § 8 zákona v spolupráci Okresného úradu Žilina, Odboru starostlivosti o životné prostredie a Žilinského samosprávneho kraja, zo dňa 20.10.2021.

Predložená správa o hodnotení obsahuje 116 strán textu, ktorý je doplnený mapkami, grafmi, tabuľkami.

5. Posúdenie strategického dokumentu

Proces posudzovania vplyvov strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+ zabezpečil podľa jednotlivých ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov Okresný úrad Žilina, Odbor starostlivosti o životné prostredie. Posúdenie strategického dokumentu prebiehalo nasledovne:

✓ *Oznámenie o strategickom dokumente:*

- spracovanie oznámenia o strategickom dokumente obstarávateľom Žilinským samosprávnym krajom 08/2021,
- doručenie oznámenia o strategickom dokumente obstarávateľom na OU Žilina, OSZP podľa § 5 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov v písomnom vyhotovení a na elektronickom nosiči dát 08/2021,
- zverejnenie oznámenia o strategickom dokumente na webovom sídle MŽP SR na adrese http://www.enviroportal.sk/sk/eia (ďalej len „webové sídlo www.enviroportal.sk“) a doručenie podľa § 6 ods.2 zákona o posudzovaní vplyvov na zaujatie stanoviska dotknutým orgánom, obstarávateľovi, dotknutým obciam dňa 30.08.2021,

- OU ZA, OSZP podal informáciu, že stanoviská verejnosti k oznámeniu o strategickom dokumente je možné predkladať do 15 dní od jeho zverejnenia, najneskôr do 17.09.2021 spolu s adresou, na ktorú ich možno predkladať,
- zároveň bola zverejnená informácia o možnosti uskutočniť konzultácie podľa § 63 zákona o posudzovaní vplyvov,
- k oznámeniu o strategickom dokumente bolo doručených celkom 5 stanovísk od zainteresovaných subjektov, 2 stanoviská verejnosti a 18 potvrdení o vyvesení a zvesení žiadosti o stanovisko k Oznámeniu od miest a obcí ŽSK.

✓ *Rozsah hodnotenia strategického dokumentu:*

- určený podľa § 8 zákona o posudzovaní vplyvov listom č. OU-ZA-OSZP2-2021/035841-38/Gr, zo dňa 20.10.2021,
- zverejnený dňa 21.10.2021 na webovom sídle www.enviroportal.sk ,
- k určenému rozsahu hodnotenia neboli doručené žiadne stanoviská, ktoré by vzniesli nové požiadavky na rozsah hodnotenia,
- prehľad špecifických požiadaviek tohto rozsahu hodnotenia s komentárom ich riešenia, prípadne s odkazom na miesto v správe, kde sú riešené je uvedené v odbornom posudku.

✓ *Správa o hodnotení strategického dokumentu a návrh strategického dokumentu:*

- správa o hodnotení strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+ bola vypracovaná podľa § 4 ods. 1 a prílohy č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov v júni 2022,
- doručenie správy o hodnotení obstarávateľom 06/2022 na OU Žilina, OSZP (v tlačenej forme a na elektronickom nosiči dát) spolu s návrhom strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+ vrátane príloh,
- dokumenty boli zverejnené dňa 24.06.2022 podľa § 10 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov na webovom sídle www.enviroportal.sk, www.zilinskazupa.sk a prostredníctvom elektronickej pošty (obce kraja, ústredné a miestne orgány štátnej správy, susedné samosprávne kraje),
- OU ZA, OSZP podal informáciu, že stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu je možné predkladať do 21 dní od jeho zverejnenia, najneskôr do 17.07.2022 spolu s adresou, na ktorú ich možno predkladať,
- zároveň bola zverejnená informácia o možnosti uskutočniť konzultácie podľa § 63 zákona o posudzovaní vplyvov.

✓ *Verejné prerokovanie správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu:*

- verejné prerokovanie podľa § 11 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov sa konalo dňa 14.07.2022 o 10:00 hod. v priestoroch Kongresovej sály Žilinského samosprávneho kraja, pričom informácia o uskutočnení verejného prerokovania správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu bola zverejnená na webovom sídle www.enviroportal.sk, www.zilinskazupa.sk, a listom ŽSK zo dňa 29.06.2022 prostredníctvom elektronickej pošty (obce kraja, ústredné a miestne orgány štátnej správy, susedné samosprávne kraje),
- obstarávateľ vypracoval záznam z verejného prerokovania podľa § 11 ods. 7 zákona, ktorý tvorí súčasť spisovej dokumentácie na OU, OSZP Žilina,
- k správe o hodnotení strategického dokumentu bolo doručených celkom 6 stanovísk od dotknutých orgánov štátnej správy. 1 stanovisko verejnosti a 10 potvrdení o vyvesení a zvesení žiadosti o stanovisko k SoH od miest a obcí ŽSK.

✓ *Doplňujúce informácie podľa § 12 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov:*

- nebolo požiadané o doplňujúce informácie podľa § 12 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov,

✓ *Odborný posudok k správe o hodnotení strategického dokumentu:*

- Okresný úrad Žilina, OSZP určil spracovateľa odborného posudku k strategickému dokumentu Ing. Beatu Vaculčíkovú a zároveň oznámil obstarávateľovi určenie odborne spôsobilej osoby na vypracovanie odborného posudku,
- vypracovaný odborný posudok s návrhom záverečného stanoviska podľa § 14 zákona bol doručený na OU Žilina, OSZP v lehote stanovej zákonom o posudzovaní vplyvov (08/2022).

✓ *Záverečné stanovisko z posúdenia strategického dokumentu:*

- Okresný úrad Žilina, OSZP, vypracoval podľa § 14 zákona o posudzovaní vplyvov toto záverečné stanovisko.

Podľa § 13 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov určil OU ZA, OSZP listom č. OU-ZA-OSZP2-2022/005283-54/Gr, zo dňa 14.07.2022 za spracovateľa odborného posudku strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+ s regionálnym dosahom Ing. Beatu Vaculčíkovú zapísanú v zozname odborne spôsobilých osôb podľa § 8 vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie pod číslom 423/2006-OPV.

Spracovateľ odborného posudku vypracoval odborný posudok a návrh záverečného stanoviska na základe predloženej správy o hodnotení strategického dokumentu, samotného návrhu strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+, vlastných poznatkov, konzultácií s obstarávateľom a spracovateľom strategického dokumentu, záznamu z verejného prerokovania navrhovaného strategického dokumentu a konštatoval, že správa o hodnotení vypracovaná podľa prílohy č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov obsahuje dostatočné informácie o strategickom dokumente, navrhovanej stratégii, cieľoch, opatreniach a typových aktivitách; pričom závažnejšie nedostatky neboli identifikované.

V odbornom posudku bola vyhodnotená úplnosť správy o hodnotení strategického dokumentu, stanoviská podľa § 12 zákona, úplnosť zistenia kladných a záporných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie vrátane ich vzájomného pôsobenia, použité metódy hodnotenia, úplnosť vstupných informácií, varianty riešenia strategického dokumentu a návrh opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov strategického dokumentu.

Odborný posudok obsahuje aj návrh záverečného stanoviska podľa § 13 ods. 9 a § 14 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

V návrhu záverečného stanoviska odborne spôsobilá osoba odporúča prijatie strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+“ za dodržania podmienok uvedených v časti VI. „ZÁVERY“, bode č. 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ s tým, že ak jednotlivé typové aktivity / zámery vyplývajúce z návrhu uvedeného strategického dokumentu *budú podliehať procesom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona, bude potrebné ich vykonať pred ich povolením podľa osobitných predpisov.*

6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie

Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja rozposlal návrh strategického dokumentu, ktorým je dokumentácia **„**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+“ a správu o hodnotení vplyvov na životné prostredie tohto strategického dokumentu listom č. OU-ZA-OSZP2-2022/005283-47/Gr zo dňa 24.06.2022 na zaujatie stanoviska dotknutým orgánom a listom č. OU-ZA-OSZP2-2022/005283-46/Gr zo dňa 24.06.2022 dotknutým obciam a zároveň ho zverejnil na webovom sídle ministerstva *https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/program-hospodárskeho-rozvoja-sociálneho-rozvoja-žilinského-samosprávn*.

Stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu a k návrhu strategického dokumentu posudzovanému podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bolo podľa informácie zverejnenej na webovom sídle www.enviroportal.sk možné predkladať najneskôr do 21 dní od zverejnenia správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu na adresu: Okresný úrad Žilina, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina.

Podľa § 12 zákona o posudzovaní vplyvov k správe o hodnotení strategického dokumentu bolo do termínu spracovania posudku a návrhu záverečného stanoviska na OU Žilina, OSZP celkovo doručených 6 písomných stanovísk od orgánov štátne správy a 1 stanovisko verejnosti. Doručené stanoviská k správe o hodnotení strategického dokumentu boli taktiež vyhodnotené v odbornom posudku podľa § 13 zákona o posudzovaní vplyvov. Kurzívou pod stanoviskami je uvedené ich vyhodnotenie.

6.1 Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny *(list č. 2572/2022-6.3 zo dňa 04.08.2022)*

Ministerstvo ako príslušný orgán ochrany prírody a krajiny podľa § 65 ods. 1 písm. v) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) po preštudovaní správy o hodnotení, ako aj na základe stanoviska Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky č. ŠOP SR/923-016/2022 zo dňa 18.07.2022, stanoviska Správy Národného parku Veľká Fatra so sídlom v Martine č. NPVF/001-290/2022 zo dňa 19.07.2022, stanoviska Správy Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici č. NAPANT/846-001/2022 zo dňa 19.07.2022, stanoviska Správy Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici č. TANAP-OPK-2022/431-001 zo dňa 13.07.2022, stanoviska Správy Národného parku Malá Fatra so sídlom vo Varíne č. NPMF/171-001/2022 zo dňa 18.07.2022 vydáva v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. k predloženej správe o hodnotení nasledovné stanovisko.

Predmetom strategického dokument je na základe zhodnotenia územia stanoviť stratégiu a smery ďalšieho rozvoja územia s ohľadom na jeho udržateľnosť a komplexnosť. Zámerom je aj skvalitnenie a inovácia procesu strategického plánovania a manažmentu na území kraja, efektívne využitie potenciálu územia kraja a následne realizovanie strategických investícií.

V Žilinskom samosprávnom kraji sa nachádzajú viaceré chránené územia národnej a európskej sústavy chránených území, v ktorých platia rôzne stupne ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z.

Na základe skutočnosti, že „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+“ predstavuje všeobecne formulovaný koncepčný dokument bez špecifikácie a územného vymedzenia konkrétnych zámerov, nie je možné identifikovať

vplyvy strategického dokumentu na európsku sústavu chránených území Natura 2000 a ani na ostatné záujmy ochrany prírody a krajiny.
Na základe vyššie uvedeného upozorňujeme, že jednotlivé konkrétne plány alebo projekty vyplývajúce z predloženého strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+“, bude nutné posúdiť v samostatných konaniach (napr. EIA, SEA, DÚR, DSP) a v prípade plánov a projektov, ktoré môžu mať významný vplyv na územie európskej sústavy chránených území Natura 2000 aj podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z. z.

- *Vyhodnotenie: stanovisko je kladné, bez pripomienok, odporúčania sú zapracované do kapitoly VI. „ZÁVERY“, časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“.*

6.2 Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Inšpektorát kúpeľov a žriedel *(list č. S19639-2022-IKŽ-9 zo dňa 13.07.2022)*

Ministerstvo zdravotníctva SR – Inšpektorát kúpeľov a žriediel, ako dotknutý orgán podľa § 40 ods. 2 písm. d) zákona č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov („ďalej len zákon č. 538/2005 Z. z.“), Vám týmto oznamuje nasledovné.

Ministerstvo zdravotníctva SR k predloženému materiálu nemá pripomienky.

- *Vyhodnotenie: stanovisko je kladné a bez pripomienok.*

6.3 Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, Bratislava *(list č. ÚVZSR/OHŽP/6180/23279/2022 zo dňa 18.07.2022)*

So Správou o hodnotení strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+’’ sa s ú h l a s í pri rešpektovaní nasledujúcej požiadavky:
Z hľadiska ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia a verejného zdravotníctva a zabezpečenia zdravých životných a pracovných podmienok je potrebné komplexne akceptovať a rešpektovať ustanovenia zákona č. 355/2007 Z. z. a súvisiacich vykonávacích predpisov - platnej legislatívy v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia a verejného zdravotníctva.
V odôvodnených prípadoch, to znamená v prípadoch, kedy môže dôjsť k ovplyvneniu verejného zdravia, bude potrebné k vybraným činnostiam (investičným projektom) uvádzaným v predloženom strategickom dokumente, vypracovať a následne posúdiť hodnotenie vplyvov na verejné zdravie podľa § 6 ods. 3 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z. Odôvodnenie:
Dňa 01.07.2022 bola na ÚVZ SR doručená z Okresného úradu Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej vodnej správy a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina žiadosť o stanovisko k správe o hodnotení strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+’’ (ďalej len „PHSR ŽSK 2021+”), obstarávateľa Žilinský samosprávny kraj, Komenského 48, 011 09 Žilina v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z..

Negatívne vplyvy realizácie strategického dokumentu na obyvateľstvo môžu súvisieť najmä s predpokladaným lokálnym zvýšením hluku produkovaným v rámci nových činností, zvýšeným dopravným zaťažením územia a ovplyvnením kvality ovzdušia.
S podmienkou realizácie účinných opatrení a dodržiavania platných limitov sa nepredpokladá závažný negatívny vplyv realizácie strategického dokumentu na dotknuté obyvateľstvo a jeho zdravotný stav. Naopak, predpokladá sa významný pozitívny vplyv jeho realizácie na zdravie obyvateľstva a to tým, že sa zlepší environmentálna, technická a sociálna infraštruktúra.
Cieľom realizácie stratégie je vyvážený a udržateľný rozvoj kraja, kvalitné prostredie a spokojní ľudia v kraji a jeho regiónoch.
K predmetnej správe o hodnotení strategického dokumentu sa vyjadrili bez pripomienok z hľadiska záujmov ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia ustanovených v zákone č. 355/2007 Z. z. a jeho vykonávacích predpisoch aj dotknuté regionálne úrady so sídlom v Žiline, Martine, Čadci, Dolnom Kubíne a Liptovskom Mikuláši.
Na základe vyššie uvedených skutočností a čiastkových stanovísk dotknutých regionálnych úradov verejného zdravotníctva sa vydáva toto záväzné stanovisko.

- *Vyhodnotenie: stanovisko je kladné, požiadavka je zapracovaná do kapitoly VI. „ZÁVERY“, časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“.*

6.4 *Železnice Slovenskej republiky, Odbor stratégie a zahraničnej spolupráce (list č. 28319/2022/O210-22 zo dňa 12.07.2022)*

1. V prípade návrhu/podpory výsadby ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, tiež rešpektovať zákon o dráhach č. 513/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého je podľa § 4 v obvode dráhy zakázané vysádzať stromy a kry a podľa § 6 Vlastníci a užívatelia nehnuteľností a správcovia vodných tokov a odkrytých podzemných vôd v OPD sú povinní udržiavať pozemky a stromy a kry na nich, skládky, stavby, mostné piliere a iné konštrukcie a vzdušné vedenia v takom stave a užívať ich takým spôsobom, aby neohrozili prevádzku dráhy a jej súčastí, ani neobmedzili bezpečnosť a plynulosť dopravy na dráhe. Vysádzať a pestovať stromy a kry s výškou presahujúcou tri metre možno v OPD len vtedy, ak je zabezpečené, že pri páde nemôžu poškodiť súčasti dráhy.
2. Zabezpečenie prejazdnosti (obslužnosti) jednotlivých železničných tratí alebo núdzovej prevádzky tratí s využitím obchádzkových tratí hlavne pre účely MO SR:
   - Trať č. 106 Svrčinovec, Čadca, Žilina (PT — 33),
   - Trať č. 105 Košice, Kraľovany (HT 01).

Existujúce strategické a rozvojové zámery na železničnej infraštruktúre:

a) „Štúdia realizovateľnosti - ŽSR, Modernizácia koridoru, štátna hranica ČR/SR - Čadca - Krásno nad Kysucou (mimo), železničná trať „ (Reming Consult, a.s.; 2019).

b) „Modernizácia železničnej trate Žilina - Košice, úsek trate Liptovský Mikuláš – Poprad - Tatry (mimo), 2.3.4. etapa”, na ktorú v súčasnosti prebieha proces posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA). Účelom je modernizácia železničnej trate Žilina - Košice v úseku Liptovský Mikuláš - Poprad - Tatry (mimo), 2.3.4. etapa, ktorý zahŕňa traťový úsek Lučivná - Liptovský Hrádok v sžkm 213,167

- 243,176 (nžkm 213,000 - 242,838 516). Bližšie informácie sú verejne dostupné na nižšie uvedenej adrese: https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/ modernizacia-zeleznicnej-trate-zilina-kosice-usektrate-Iiptovsky-miku-3.

c) Záverečné stanovisko (číslo: OU-LM-OSZP-2020/425-89-Po) vydané 19. 10. 2020 Okresným úradom Liptovský Mikuláš k oznámeniu o zmene EIA „Modernizácia železničnej trate Žilina-Košice, úsek trate Liptovský Mikuláš - Poprad-Tatry (mimo), 5. etapa". Bližšie informácie sú verejne dostupné na nižšie uvedenej adrese: https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/modernizacia-zeleznicnej-trate-zilina-kosice-usektrate-liptovsky-miku-2.

d) „Modernizácia trate Žilina - Košice (úsek Varín - Výhybňa Paludza)" v rámci ktorej by malo prísť k zvýšeniu traťovej rýchlosti do 160 km/h, zvýšeniu priepustnosti trate, zvýšeniu bezpečnosti, k zmene trakčnej napájacej sústavy z jednosmernej na striedavú sústavu 25 kV, 50 Hz a k výmene železničného zvršku a spodku. Krátkodobým strategickým cieľom je zabezpečenie procesu EIA a následné spracovanie projektovej dokumentácie.

e) „Optimalizácia trate Prievidza - Horná Štubňa" v rámci ktorej sa uvažuje so zvýšením traťovej rýchlosti na 80 - 100 km/h, s rekonštrukciou železničného zvršku, s modernizáciou oznamovacích a zabezpečovacích zariadení s diaľkovým riadením a s úpravou ŽST. Uvedená optimalizácia má za cieľ zvýšenie bezpečnosti a plynulosti dopravy, zlepšenie technických parametrov trate, zníženie energetickej náročnosti, zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie zo železničnej dopravy a zníženie prevádzkových nákladov na údržbu a riadenie dopravy. Krátkodobým strategickým zámerom je obstaranie štúdie realizovateľnosti s následným spustením procesu EIA a odstránenie POTR na danej trati.

f) „Optimalizácia trate Hronská Dúbrava - Odb. Dolná Štubňa" v rámci ktorej sa uvažuje so zvýšením traťovej rýchlosti min. na 80 km/h a s rekonštrukciou žel. zvršku a žel. spodku. Optimalizáciou sa dosiahne zvýšenie bezpečnosti dopravy a zníženie prevádzkových nákladov na riadenie dopravy zníženie energetickej náročnosti a negatívnych vplyvov na životné prostredie Krátkodobým strategickým zámerom je obstaranie štúdie realizovateľnosti s následným spustením procesu EIA.

g) „Modernizácia trate Čadca - Skalité - št. hr. SK/PL" v rámci ktorej by malo dôjsť k zvýšeniu traťovej rýchlosti, zvýšeniu bezpečnosti dopravy, a to zavedením systému ERTMS, modernizáciou oznamovacích a zabezpečovacích zariadení, prípadnému zdvojkoľajneniu a modernizácii železničného zvršku a spodku. Krátkodobým strategickým zámerom ŽSR je obstaranie štúdie realizovateľnosti s následným spustením procesu EIA.

Touto cestou si Vás zároveň dovoľujeme požiadať o zasielanie žiadostí o predkladanie stanovísk spolu s relevantnými dokumentami na adresu Železnice SR, Generálne riaditeľstvo, Odbor stratégie a zahraničnej spolupráce, Klemensova 8, 813 61 Bratislava 1.

- *<u>Vyhodnotenie:</u> stanovisko je kladné, bez pripomienok, odporúčania sú zapracované do kapitoly VI. „ZÁVERY", časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu".*

6.5 *Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií* *(list č. OU-ZA-OCDPK-2022/034587/2/JED zo dňa 14.07.2022)*

Z hľadiska dopravnej infraštruktúry je naďalej cieľom zlepšenie dopravnej dostupnosti územia, dobudovanie, modernizácia a digitalizácia dopravnej infraštruktúry siete TEN-T, rozvíjať, modernizovať a digitalizovať vybrané úseky siete ciest I., II., III. triedy a MC, prioritne rozvíjať infraštruktúru nemotorovej dopravy podporujúcu funkčnosť prevádzkovania IDS a kostrovú cyklistickú infraštruktúru ŽSK, podporovať zriadenie nízkoemisných a bezemisných zón s použitím systémov inteligentnej mobility a iné. Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, vykonávajúci pôsobnosť cestného správneho orgánu a špeciálneho stavebného úradu vo veciach ciest I. triedy v Žilinskom kraji a II., a III. triedy v okrese Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto má v súvislosti so správou o hodnotení strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+“ z hľadiska nami sledovaných záujmov požiadavku rešpektovať umiestnenie, funkciu, ochranné pásmo, ako aj rozvojové zámery dotknutých ciest I., II. a III. triedy. Akékoľvek zámery vo vzťahu k predmetným cestám je potrebné konzultovať s ich majetkovými správcami - Slovenskou správou ciest (cesty I. triedy) a Správou ciest Žilinského samosprávneho kraja (cesty II. a III. triedy).

Toto stanovisko nie je rozhodnutím a nenahrádza povolenie ani súhlas podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov.

- *Vyhodnotenie: stanovisko je kladné, požiadavka je zapracovaná do kapitoly VI. „ZÁVERY“, časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“.*

6.6 *Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Správa Chránenej krajinnej oblasti Horná Orava* *(list č. CHKO HO/244-001/2022 zo dňa 07.07.2022)*

V rámci hodnotenia prírody a krajiny je v samotnej správe o hodnotení strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+" uvedený aktuálny stav národnej sústavy chránených území celého ŽSK (veľkoplošné a maloplošné chránene územia), európskej sústavy území NATURA 2000 (chránené vtáčie územia a územia európskeho významu) a tiež sú tu uvedené chránené územia podľa medzinárodných dohovorov.

Celkové trendy v oblasti bioty, krajiny a chránených území by sa v dôsledku nevykonania navrhovaného PHaSR ŽSK 2021+ nezmenili. V rámci špecifického cieľa 2.4. Zabezpečiť ochranu prírodných hodnôt sú navrhované opatrenia na zastavenie poklesu biodiverzity a strát biotopov, ekosystémov a degradácie krajiny a ochrana lesov. V dôsledku nevykonania týchto opatrení by sa neprejavili ich pozitívne vplyvy na prírodu a krajinu. Niektorými opatreniami PHaSR ŽSK 2021+ zameranými na výstavbu by potenciálne mohlo dôjsť k negatívnym vplyvom na prírodu a krajinu. V prípade nevykonania koncepcie by sa neprejavili ani tieto potenciálne negatívne vplyvy.

Návrh riešenia a odôvodnenie:

Predložený strategický dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+” sa zameriava na celý samosprávny kraj. Navrhované opatrenia a aktivity sú väčšinou všeobecného charakteru a nie sú v zásadnom rozpore so záujmami ochrany prírody a krajiny. Prevažná časť navrhovaných opatrení uvedených v

programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako aj aktivít zameraných na ich naplnenie predstavuje pozitívne vplyvy na zložky ŽP aj zdravie obyvateľstva v regióne.
Niektoré konkrétne aktivity môžu podliehať samostatnému posudzovaniu v zmysle Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v procese ktorého budú navrhnuté opatrenia na elimináciu, resp. minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie,
Pri realizácii investičných zámerov vyplývajúcich z implementácie PHaSR je určité riziko negatívneho zásahu do životného prostredia, toto však bude eliminované dôsledným posudzovaním zámerov stavieb a činností na životné prostredie a následnou realizáciou navrhnutých opatrení. Negatíva budú eliminovateľné konkrétnymi opatreniami vo vzťahu ku konkrétnym činnostiam a to v rámci vypracovania predprojektovej a projektovej prípravy investičných zámerov v zmysle platnej legislatívy a v zmysle nižšie uvedených podmienok.

Za predpokladu dôsledného napĺňania opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie, rešpektovania všeobecných zásad a právnych predpisov v oblasti ochrany prírody, nepredpokladáme významné vplyvy na chránené územia a záujmy ochrany prírody, strategický dokument nie je potrebné ďalej posudzovať podľa Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov činností na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- *Vyhodnotenie: stanovisko je kladné a bez pripomienok.*

Verejnosť:

6.7 Juraj Lipka, Smetanova 16,036 08 Martin *(list zo dňa 17.07.2022)*

V súlade s § 12 ods. 1 a ods. 2 EIA zákona, si Vám ja, dolupodpísaný, Juraj Lipka, nar. 8.4.1974, trvale bytom Smetanova 16, 036 08 Martin-Priekopa, dovoľujem zaslať svoje stanovisko k (i) strategickému dokumentu a (ii) k správe.
Toto svoje stanovisko zasielam súčasne (i) elektronicky a (ii) tiež v listinnej podobe poštou Okresnému úradu Žilina, odboru starostlivosti o životné prostredie.
A. MOJE NÁVRHY
Navrhujem, aby:
1. v súlade so všeobecnou zásadou materiálnej pravdy, § 9 ods. 7 a ods. 8 v spojení s § 12 ods. 4 a ods. 5 EIA zákona Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej „príslušný orgán“) vrátil Žilinskému samosprávnemu kraju (ďalej „ŽSK“) ako obstarávateľovi oznámenie o strategickom dokumente a požiadal ŽSK o poskytnutie dodatočných informácií tak, aby:
(i) obsahovalo reálne, relevantné a materiálne údaje uvedené v prílohe č. 2, II. kapitole, 3. až 7. bode a III. kapitole, 3. až 6. bode EIA zákona, predovšetkým vplyvy na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.] vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie); a
(ii) mapovú a inú grafickú dokumentáciu týkajúcu sa jednotlivých opatrení určených na dosiahnutie špecifických cieľov a tým aj strategických cieľov strategického dokumentu, predovšetkým mapovú a inú grafickú dokumentáciu týkajúcu sa celej Vážskej cyklotrasy (alebo tiež Vážskej magistrály či cyklodopravnej Vážskej trasy), t.j. ešte nerealizovanú približne 130 km dlhú časť Vážskej cyklotrasy od hraníc Žilinského kraja až k prameňu Čierneho Váhu, keď má byť predovšetkým týmto opatrením dosiahnutý „*Špecifický cieľ: 3.2 Zvýšiť atraktivitu nízko emisnej cestnej dopravy a nemotorovej dopravy“*, napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu, v súlade s prílohou č. 2, V. kapitolou, 1. bodom EIA zákona.

2. po riadnom doplnení oznámenia o strategickom dokumente ŽSK ako obstarávateľom v súlade s mojím vyššie uvedeným návrhom uvedenom v 1. bode vyššie príslušný orgán v súlade so všeobecnou zásadou materiálnej pravdy a v súlade s § 9 ods. 7 v spojení s § 9 ods. 1 a § 8 ods. 3 EIA zákona vrátil neúplnú správu bez zbytočného odkladu, najneskôr však do piatich pracovných dní od jej doručenia, obstarávateľovi na doplnenie, a určil rozsah jej doplnenia podľa mnou navrhnutého návrhu uvedeného vyššie v 1. bode. t.j. určil vyhodnotenie vplyvov Vážskej cyklotrasy ako strategickej a kostrovej cyklotrasy a teda kľúčového opatrenia na dosiahnutie *„Špecifického cieľa: 3.2 Zvýšiť atraktivitu nízkoemisnej cestnej dopravy a nemotorovej dopravy.“*

B. Odôvodnenie mojich návrhov

1. Strategický dokument a oznámenie o strategickom dokumente

ŽSK prevádzkuje webovú stránku www.hrajzakraj.sk, na ktorej verejnosť informuje o viacerých opatreniach slúžiacich na dosiahnutie cieľov uvedených vo svojom strategickom dokumente. Jedným zo základných opatrení je aj vybudovanie cyklotrás na území Žilinského kraja. Konkrétne ŽSK na tejto webovej stránke uvádza:

“Nízkoemisná a ekologická doprava, ktorá turistov i domácich prevedie krásami regiónov. Žilinská župa má jasnú predstavu o vlastnej cyklistickej sieti v budúcnosti.

Jej kostru tvorí projekt Vážskej cyklotrasy v dĺžke 160 km, ktorá prechádza celým krajom a prepája jeho regióny. V súčasnosti je z nej postavených približne 30 km. Župa má aktuálne rozpracovaných ďalších 44 úsekov cyklotrás v dĺžke 215 km, pričom niektoré sú súčasťou práve Vážskej cyklotrasy. Odhadované investície na tieto projekty predstavujú 60 mil. eur. Po dokončení bude celoslovenský projekt Vážska cyklotrasa merať viac ako 400 km a spájať štyri slovenské kraje.”

Dôkaz: webový snímok stránky www.hrajzakraj.sk;

Z vyššie uvedeného je evidentné, že ŽSK chce dosiahnuť vyššie uvedený špecifický cieľ práve a predovšetkým vybudovaním Vážskej cyklotrasy, a v to predovšetkým na pobrežných pozemkoch rieky Váh.

Ide o túto prioritnú oblasť, strategický cieľ a špecifický cieľ uvedený v strategickom dokumente:

„PRIORITNÁ OBLASŤ 3. INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický cieľ: 3. INFRAŠTRUKTÚRA PODPORUJÚCA UDRŽATEĽNÚ MOBILITU A TECHNICKÁ

VYBAVENOSŤ ZLEPŠUJÚCA KVALITU ŽIVOTA

Špecifický cieľ: 3.2 Zvýšiť atraktivitu nízko emisnej cestnej dopravy a nemotorovej dopravy

Požadovaná zmena: V kontexte zníženia emisií sa v ŽSK zvýši podiel zastúpenia osobných, nákladných vozidiel a vozidiel verejnej prepravy osôb s alternatívnou trakciou, ktoré nahradia klasické vozidlá poháňané spaľovacím motorom. V uvedenej kategórii zmien regionálna a mestská samospráva dosiahne požadovaný stav formou preferencie nízko/bez emisných vozidiel vo verejnej hromadnej preprave osôb, prostredníctvom podpory lokalizácie servisnej vybavenosti pre elektromobilitu, formou vytvárania priaznivých podmienok pre vznik a spôsob fungovania nízko/bez emisných zón v osídlení. Do kategórie bezemisnej dopravy je zaradená i cyklistická a pešia doprava, ktorej podpora v ŽSK bude pokračovať prostredníctvom podpory výstavby cyklistických a cyklistických/peších komunikácií. Ako najefektívnejšie príspevky cyklistickej dopravy k poklesu produkcie emisii uhlíka je možné zaradiť intervencie do výstavby cyklistických komunikácií v mestských aglomeráciách a cykloturistických trás v extraviláne.“

Tento špecifický cieľ má byť dosiahnutý predovšetkým týmto opatrením:

„Opatrenie 3.2.3 Prioritne rozvíjať infraštruktúru nemotorovej dopravy podporujúcu funkčnosť prevádzkovania IDS a kostrovú cyklistickú infraštruktúru ŽSK

Typové aktivity opatrenia: − Podporovať a realizovať cyklistické, cyklistické/pešie komunikácie; − Podporovať a realizovať doplnkovú vybavenosť cyklistických komunikácií (odpočívadlá a odstavné zariadenia, nabíjacie stanice pre e-biky, servisné centrá, dopravné značenie, informačný systém);"

V skutočnosti neexistuje žiadny materiálny rozdiel medzi (i) konkrétnym opatrením 3.2.3 a (ii) typovými aktivitami tohto opatrenia. Typové aktivity v skutočnosti v tomto prípade definujú význam/obsah samotného opatrenia.

Za skutočné typové aktivity treba považovať výstavbu hlavných, t.j. kostrových navrhovaných cyklotrás. Neexistuje pritom vôbec žiadny relevantný dôvod, aby tieto trasy neboli uvedené aj v tomto strategickom dokumente, ak ich ŽSK bol schopný uviesť vo svojom inom strategickom, a to v kapitole E. Cyklodoprava v Nízkouhlíkovej stratégii Žilinského samosprávneho kraja na roky 2020 -2030, str. 75 – str. 82.

Na str. 25 záverečného stanoviska č.: OU-ZA-OSZP2-2022/006384-82/Gr zo dňa 17.05.2022 vydaného príslušným orgánom sa dokonca uvádza jedna konkrétna cyklotrasa a jej pravdepodobný vplyv na životné prostredie a súčasne aj opatrenia na ich zníženie, prípadne elimináciu:

„Úsek Klubina - Zborov

• Cesta II/520 Obchvat obce Zborov nad Bystricou_2pruh Cesta II/520 a cyklotrasa medzi obcami Klubina a Zborov pretínajú regionálny biokoridor Klubina. V zmysle dokumentácie „Katalóg opatrení pre zabezpečenie priechodnosti dopravnej infraštruktúry pre živočíchy v pilotnom území Kysuce - Malá Fatra - Strážovské vrchy (6/2019)" by mal byť v území vybudovaný ekodukt s parametrami pre stredne veľké a veľké cicavce. Presnú lokalizáciu a parametre ekoduktu je nevyhnutné riešiť v spolupráci so ŠOP SR. V rámci ÚPN je potrebné vytvoriť v tomto priestore územnú rezervu pre navrhovaný ekodukt. Navrhovaný obchvat obce je v kontakte s biokoridorom a v projektovej príprave bude potrebné rešpektovať územnú rezervu pre ekodukt."

ŽSK sa však vo svojom strategickom dokumente ani v oznámení o ňom o Vážskej cyklotrase vôbec nezmieňuje, aj keď práve realizácia Vážskej cyklotrasy patrí k prioritám súčasnej pani predsedníčky ŽSK a samotného ŽSK. Je pritom nielen paradoxom, ale z právneho hľadiska a z hľadiska posudzovania vplyvu tohto strategického dokumentu porušením povinnosti ŽSK poskytnúť príslušnému orgánu všetky relevantné informácie a údaje tak, aby mohol byť reálne posúdený vplyv strategického dokumentu na životné prostredie, predovšetkým na lokality NATURA 2000, v súlade so zásadou materiálnej pravdy a takisto v súlade so zásadou predbežnej opatrnosti podľa § 13 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Keďže však podľa základných zásad EIA zákona a takisto podľa jeho jednotlivých ustanovení je príslušný orgán povinný riadne a úplne vyhodnotiť vplyv strategického dokumentu na životné prostredie, musí príslušný orgán aj nevyhnutne od ŽSK ako obstarávateľa požadovať poskytnutie doplňujúcich informácií týkajúcich sa strategického dokumentu a samotnej správy v súlade s týmto mojím stanoviskom a v súlade s § 9 ods. 8 a § 12 ods. 4 a ods. 5 v spojení s § 2 písm. b) a § 3 písm. b) EIA zákona.

Aj keď ŽSK Vážsku cyklotrasu vo svojom strategickom dokumente vôbec neuvádza, príslušný orgán sa nemôže tvárit, že takéto opatrenie na dosiahnutie cieľov strategického dokumentu neexistuje a vo svojom záverečnom stanovisku ju ignorovať. Riadne vyhodnotenie vplyvu Vážskej cyklotrasy je pritom nevyhnutné už a práve pri vyhodnotení vplyvu strategického dokumentu na životné prostredie tak, aby mohli byť reálne vyhodnotené celkové kumulatívne dopady celej cyklotrasy na životné prostredie a na všetky dotknuté lokality NATRURA 2000, keď je veľmi pravdepodobné, že celková navrhovaná zabratá poľnohospodárska a lesná pôda a navrhovaný výrub stromov a drevín a vplyv na zdravie

miestneho obyvateľstva sa môžu v skutočnosti ukázať ako významne negatívne vplyvy úplne prevyšujúce akékoľvek možné pozitívne vplyvy tejto Vážskej cyklotrasy na životné prostredie.

2. Správa

Spracovateľ správy na str. 47 správy opisuje takto postup hodnotenia vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie:

„1.1 Postup hodnotenia

Základnou jednotkou pre hodnotenie vplyvov PHSR ŽSK 2021+ na životné prostredie a verejné zdravie sú opatrenia Programu. Hodnotenie opatrení programu bolo vykonané tabuľkovou formou a doplnené komentármi. Hodnotenie na úrovni opatrení je pre hodnotenie vplyvov koncepcie na životné prostredie úplne dostatočné, pretože hodnotenie na nižšej úrovni (na úrovni typových aktivít) by už neprinieslo nové poznatky a hodnotenie na úrovni opatrení by sa nezmenilo. Treba však podotknúť, že typové aktivity, ktorými budú opatrenia pri realizácii koncepcie napĺňané, boli pri ich hodnotení brané ako celok do úvahy.

Na základe hodnotenia opatrení boli následne agregáciou hodnotenia jednotlivých opatrení verbálne vyhodnotené špecifické ciele. Na základe výsledkov už vykonaných hodnotení opatrení potom boli formulované verbálne hodnotenia vyšších úrovní programu (špecifických cieľov, strategických cieľov, prioritných oblastí, hlavného cieľa a vízie Programu). Súčasťou hodnotenia je aj celkové vyhodnotenie environmentálnych vplyvov Programu.

Základný rámec pre hodnotenie súladu opatrení koncepcie s požiadavkami na ochranu životného prostredia tvoria referenčné ciele ochrany životného prostredia stanovené na základe environmentálnych cieľov vybraných relevantných koncepcií zistených vyššie v kapitole „III. Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia“ v jej podkapitole „5. Environmentálne ciele vrátane zdravotných cieľov zistených na medzinárodnej, národnej a inej úrovni, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu, ako aj to, ako sa zohľadnili počas prípravy strategického dokumentu“.

Vyššie uvedený popis postupu hodnotenia tak obsahuje túto zásadu a jej odôvodnenie:

a) základnou jednotkou pre hodnotenie vplyvu strategického dokumentu sú *opatrenia („Prioritne rozvíjať infraštruktúru nemotorovej dopravy podporujúcu funkčnosť prevádzkovania IDS a kostrovú cyklistickú infraštruktúru ŽSK“)*; a súčasne

b) základnou jednotkou pre hodnotenie vplyvu strategického dokumentu *nie sú typové aktivity (napr. „Podporovať a realizovať cyklistické, cyklistické/pešie komunikácie“)*.

Kľúčový dôvod pre takýto metodologický postup je tento:

„Hodnotenie na úrovni opatrení je pre hodnotenie vplyvov koncepcie na životné prostredie úplne dostatočné, pretože hodnotenie na nižšej úrovni (na úrovni typových aktivít) by už neprinieslo nové poznatky a hodnotenie na úrovni opatrení by sa nezmenilo.“

Takéto odôvodnenie však v sebe obsahuje tento paradox, ktorý spochybňuje správnosť takto použitej metodológie:

Ako chce spracovateľ správy porovnať, resp. zistiť, či posúdenie jednotlivých typových aktivít prinesie alebo neprinesie nové poznatky a teda, či by sa hodnotenie na úrovni opatrení nezmenilo, ak nepreskúma a nevyhodnotí posúdenie vplyvu na životné prostredie aj na tejto nižšej úrovni, t.j. na úrovni typových aktivít ?

Takýto hodnotiaci úsudok a z neho vyplývajúce právne závery totiž nemožno založiť len na *domnienke, na nejakých predpokladoch*, ktoré spracovateľ nepodložil žiadnymi relevantnými faktami.

Ak by som však aj hypoteticky pripustil správnosť hodnotenia strategického dokumentu na úrovni opatrení, tak ako zástupca dotknutej verejnosti predložím konkrétne typové aktivity, ktoré prinášajú nové poznatky a tieto nové poznatky spôsobujú významné negatívne vyhodnotenie vplyvu danej typovej aktivity na životné prostredie, vrátane lokalít NATURA

2000, musí to spracovateľ podľa svojich vlastných vyššie uvedených zásad postupu hodnotenia vziať do úvahy. Následne sa to tak musí aj nevyhnutne odraziť na vyhodnotení vplyvu daného opatrenia a tým aj špecifického cieľa a teda aj strategického cieľa strategického dokumentu.
Ako dotknutá verejnosť si tak dovoľujem na účely tohto SEA konania a posúdenia vplyvu tohto strategického dokumentu na životné prostredie odkázať na relevantnú časť svojho stanoviska týkajúcu sa časti Vážskej cyklotrasy, konkrétne úseku Strečno – Vrútky, ako účastníka konania vo veci posúdenia strategického dokumentu „*Regionálna integrovaná územná stratégia Žilinského kraja – Zmena a doplnok č. 2*“ predloženého príslušnému orgánu, ktoré sú súčasťou administratívneho spisu k rozhodnutiu s č.: OU-ZA-OSZP2-2021/032597-36/Gr vydaného príslušným orgánom dňa 8.10.2021. Tieto moje stanoviská má príslušný orgán k dispozícii. Vyplývajú z nich okrem iného závažné negatívne dopady tohto úseku Vážskej cyklotrasy na životné prostredie a indikujú tak aj možné zásadné negatívne vplyvy aj iných úsekov Vážskej cyklotrasy na životné prostredie. Strečniansky priesmyk a Kraľoviansky priesmyk pritom predstavujú tzv. „úzke hrdlá“ a súčasne veľmi citlivé environmentálne oblasti navrhovanej Vážskej cyklotrasy.
Samotná správa na str. 67 a str. 68 pritom uvádza len toto všeobecné vyhodnotenie vplyvu budovania cyklotrás na životné prostredie, vrátane lokalít NATURA 2000:
„V rámci opatrenia 3.2.3 pôjde prioritne o podporu a realizáciu infraštruktúry a vybavenosti pre cyklistickú a pešiu dopravu, čím sa v menšom rozsahu podporí znižovanie emisií do ovzdušia, prispeje k zníženiu úrovne hluku a vibrácií a to môže mať priamy pozitívny vplyv na zdravotný stav obyvateľov. Prudký rozvoj elektrobicyklov a elektrokolobežiek ako druh mestskej dopravy nie je dostatočne legislatívne pokrytý a prináša kolízie na chodníkoch a v cestnej doprave, vrátane škôd na životnom prostredí. Projekty cyklistickej dopravy všeobecne nepodliehajú posudzovaniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z., to znamená, že sa neočakáva významný negatívny vplyv na životné prostredie a zdravie. Posudzujú sa iba v prípade, ak orgán ochrany prírody vydá vyjadrenie, že takáto činnosť môže negatívne pôsobiť na územia európskej sústavy Natura 2000. V ostatných prípadoch predpokladaného vplyvu je možné použiť § 19 Konanie o podnete tohto zákona , na základe ktorého sa na základe výsledkov zisťovania rozhodne o posudzovaní činnosti súvisiacej s cyklistickou dopravou.
• Projekty súvisiace s realizáciou špecifického cieľa 3.2., ktoré budú spĺňať prahové hodnoty podľa prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z. z. budú musieť byť posúdené z hľadiska vplyvu na životné prostredie podľa tretej časti tohto zákona. Potenciálne negatívne vplyvy bude potrebné identifikovať v etape prípravy a povoľovania konkrétnych projektov a v prípade potreby aj navrhnúť a realizovať účinné opatrenia na ich prevenciu, elimináciu , minimalizáciu a kompenzáciu.“
Ak by však ŽSK predložil v súlade s prílohou č. 2, V. kapitolou, 1. bodom EIA zákona dostatočne presnú a určitú mapovú a grafickú dokumentáciu týkajúcu sa Vážskej cyklotrasy, ktorá je základnou typovou aktivitou pre špecifický cieľ 3.2, bol by spracovateľ správy schopný posúdiť jej možné vplyvy ako základnej typovej aktivity a tým aj typového opatrenia a – tým pádom aj špecifického cieľa, strategického cieľa a samotného strategického dokumentu na životné prostredie, predovšetkým na lokality NATURA 2000.
V predloženom znení bohužiaľ oznámenie o strategickom dokumente a tým pádom ani samotná správa nespĺňa všetky požiadavky kladené na oznámenie strategického dokumentu a na správu podľa EIA zákona.
V rozpore s § 5 ods. 7 EIA zákona v spojení s prílohou č. 2, V. kapitolou nazvanou „Doplňujúce údaje“, 1. bodom totiž oznámenie o strategickom dokumente neobsahuje žiadnu mapovú ani inú grafickú dokumentáciu (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu) o Vážskej cyklotrase. Vzhľadom na túto

zásadnú a podstatnú vadu oznámenia o strategickom dokumente neobsahuje oznámenie a teda ani samotná správa ani skutočné vyhodnotenie jeho vplyvov na životné prostredie podľa prílohy č. 2, III. kapitoly, 3. až 7. bodu EIA zákona, resp. prílohy č. 4, IV a V kapitoly. Príslušný orgán tak ani nemôže posúdiť vplyv tohto strategického dokumentu na životné prostredie a ani jeho vplyv na územia NATURA 2000 podľa § 4 ods. 1 EIA zákona a podľa prílohy č. 6, IV. a V. kapitolou EIA zákona.
Vážska cyklotrasa má pritom podľa verejne dostupných informácií a informácií zverejnených aj na webovej stránke www.hrajzakraj.sk zasahovať do viacerých lokalít patriacich medzi lokality NATURA 2000, napríklad SKUEV 0665 Strečnianske meandre Váhu, SKUEV 0253 Váh, SKUEV 0252 Malá Fatra a SKCHVÚ 013 Malá Fatra.
Správa tak nevyhnutne neobsahuje dostatočne presné a určité vyhodnotenie strategického dokumentu na územia NATURA 2000 a neumožňuje tak ani riadne určiť prípadné opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie, vrátane lokalít NATURA 2000, v rozpore s § 2 ods. 1 a § 28 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej v spojení s § 2 písm. b) a § 3 písm. b) a písm. d) EIA zákona.
C. Aplikovateľnosť základných zásad správneho konania aj na SEA konanie
Napriek tomu, že podľa § 64 písm. a) EIA zákona sa na SEA konanie podľa druhej časti EIA zákona nevzťahuje správny poriadok, viacerí uznávaní autori sa zhodujú v tom, že § 3 ods. 2 v spojení s § 33 ods. 2 správneho poriadku patrí k takým základným zásadám, ktoré sa ako súčasť práva na spravodlivé súdne a iné konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR i čl. 6 ods. 1 Európskeho Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uplatnia v každom type administratívneho konania (viz. napr. *Potásch, P., Hašanová, J., Vallová, J., Milučký, J., Medžová, D. Správny poriadok. Komentár. 3. vydanie. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 624, str. 16, str. 295 a str. 296, a tiež v konaní vedenom Najvyšším súdom sp. zn. 10Sžso/14/2015 a napr. ÚS SR, II. ÚS 148/06, III. ÚS 348/06, IV. ÚS 209/07 a I. ÚS 252/07).*
Rovnako tak základné zásady správneho konania uvedené v § 3 správneho poriadku tvoria bezpochyby také základné zásady, ktoré musia nevyhnutne prestupovať a vzťahovať sa na všetky typy konaní, bez ohľadu na to, že aplikácia správneho poriadku ako všeobecného procesného právneho predpisu na konkrétny typ administratívneho, resp. iného osobitného konania, vrátane SEA konania podľa druhej časti EIA zákona, je osobitným zákonom, vrátane EIA zákonom, explicitne vylúčená. Tieto zásady totiž tvoria materiálne jadro právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 prvej vety Ústavy SR. Týmito zásadami sú predovšetkým:
(i) zásada legality podľa § 3 ods. 1 správneho poriadku, vrátane *ochrany verejného záujmu*, ktorým je aj ochrana prírody a krajiny podľa § 2 ods. 1 poslednej vety ZoPaK;
(ii) zásada súčinnosti s účastníkmi konania podľa § 3 ods. 2 správneho poriadku; a
(iii) zásada materiálnej pravdy podľa § 3 ods. 5 v spojení s § 32 ods. 1 správneho poriadku.
(pozri tiež napr. *Potásch, P., Hašanová, J., Vallová, J., Milučký, J., Medžová, D. Správny poriadok. Komentár. 3. vydanie. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 624, str. 11 až str. 57).*
Keďže vo všetkých svojich stanoviskách dôsledne presadzujem verejný záujem na ochranu prírody a krajiny v súlade s § 2 ods. 1 poslednou vetou ZoPaK a uvádzam skutočnosti, ktoré by mal Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán zistiť svojou vlastnou činnosťou v súlade so zásadou materiálnej pravdy, a zároveň uvádzam právne úvahy, ktorými by sa mal ten istý úrad riadiť v súlade so zásadou legality, je tento úrad povinný prihliadnuť a vysporiadať sa vo svojom rozhodnutí so všetkými mojimi stanoviskami riadne mu doručenými až *do umožnenia vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia podľa čl. 1 ods. 1 prvej vety v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa § 3 ods. 2 v spojení s § 33 ods. 2 správneho poriadku*.

- *Vyhodnotenie: požiadavka k vráteniu oznámenia o SD obstarávateľovi o poskytnutie dodatočných informácii nie je relevantná v danom stupni posudzovania SEA (je spracovaná už správa o hodnotení strategického dokumentu). Oznámenie o SD podľa § 6 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov bolo na webovom sídle enviroportál.sk zverejnené dňa 30.08.2021 s informáciou, že stanoviská verejnosti k oznámeniu o SD je možné predkladať najneskôr do 17.09.2021 na adresu Okresného úradu Žilina – OSZP. V stanovenej lehote uvedená požiadavka nebola predložená (stanovisko p. Lipku je to dňa 17.07.2022).*

  Požiadavka na vrátenie správy o hodnotení strategického dokumentu k dopracovaniu, konkrétne o vyhodnotenie vplyvov Vážskej cyklotrasy je neopodstatnená, pretože PHSR ŽSK 2021+ predstavuje všeobecne formulovaný koncepčný dokument bez špecifikácie a územného vymedzenia konkrétnych zámerov.

  Vážska cyklotrasa bola predmetom hodnotenia vplyvov na ŽP už vo viacerých procesoch posudzovania:

- *V procese SEA: Zmeny a doplnky č. 5 Územného plánu Veľkého územného celku Žilinského kraja (2018) - táto plánovaná investícia je riešená ako územný koridor. Územný koridor Vážskej cyklotrasy v úseku Strečno - Vrútky bol taktiež dohodnutý so všetkými dotknutými orgánmi štátnej správy, samosprávy a dotknutými subjektami v procese obstarávania tejto územnoplánovacej dokumentácie v zmysle zákona č. 50 1976 Zb. v platnom znení (stavebný zákon).*
- *V procese SEA: Stratégia udržateľného rozvoja dopravy a mobility Žilinského samosprávneho kraja (2020) obsahuje túto plánovanú investíciu. Posudzovanie bolo ukončené. Táto stratégia v častiach venujúcich sa cyklistickej doprave nahradila Cyklostratégiu ŽSK z roku 2011 - 2013.*
- *V procese SEA: Regionálna integrovaná územná stratégia Žilinského kraja, indikatívny projekt - cyklodopravná trasa je súčasťou zoznamu indikatívnych projektových zámerov/návrhov predmetnej stratégie – posúdenie bolo ukončené záverečným stanoviskom č. OU-ZA-OSZP2-2016/002100-80/Gr a bolo vydané dňa 18.03.2016.*
- *v procese EIA: Cyklodopravná trasa „Žilina – Vrútky - Martin, úsek Strečno – Lipovec, Vrútky – Martin, mimo cestného telesa I/18 -navrhovaná činnosť (2019) — posudzovanie bolo ukončené rozhodnutím Okresného úradu Žilina č. OU-ZA-OSZP2-2019/004276-33/Gr zo dňa 18.12.2019.*

  Projekty súvisiace s realizáciou špecifického cieľa 3.2.,ktoré budú spĺňať prahové hodnoty podľa prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z. z., budú musieť byť posúdené z hľadiska vplyvu na životné prostredie podľa tretej časti tohto zákona. Potenciálne negatívne vplyvy bude potrebné identifikovať v etape prípravy a povoľovania konkrétnych projektov a v prípade potreby aj navrhnúť a realizovať účinné opatrenia na ich prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu. Tým je zaručené, že projekty cyklotrás s potenciálne významnými vplyvmi na životné prostredie budú riadne posúdené v procese EIA a ich prípadné vplyvy budú minimalizované. To sa týka i projektov, ktoré by mohli ovplyvniť lokality sústavy Natura 2000.

  Názor, že i na SEA konanie by sa mal vzťahovať správny poriadok je z hľadiska zákona č. 24/2006 Z. z. neopodstatnený. Podľa § 64 Vzťah k správnemu poriadku – Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem:

a) konanie podľa druhej a štvrtej časti zákona, t. j. posudzovanie návrhov strategických dokumentov a strategických dokumentov s celoštátnym dosahom a posudzovanie vplyvov presahujúcich štátne hranice.

Na záver konštatujeme, že pripomienky v stanovisku p. Juraja Lipku zo dňa 17.07.2022 vznesené k správe o hodnotení strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+ nie sú relevantné v stupni posudzovania SEA, taktiež nezohľadňujú podrobnosť strategického dokumentu, ktorý má všeobecný charakter bez uvedenia lokalizácie jednotlivých projektov.

Odporúčania vyplývajúce zo stanovísk zainteresovaných orgánov štátnej správy sú zapracované do kapitoly VI. „ZÁVERY", časti 3. „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu" tohto záverečného stanoviska pre navrhovaný strategický dokument.

Na stanoviská doručené po uplynutí lehôt uvedených v odsekoch 1 a 2 podľa § 12 zákona o posudzovaní vplyvov sa nebude prihliadať. (Stanovisko Okresného úradu Žilina, OSZP, oddelenie ochrany prírody a krajiny a vybraných zložiek životného prostredia kraja, č. OU-ZA-OSZP1-2022/035330-004/Drn, zo dňa 17.08.2022.)

7. Verejné prerokovanie a jeho závery

Verejné prerokovanie správy o hodnotení s regionálnym dosahom sa uskutočnilo dňa 14.07.2022 o 10^{00} hod. v kongresovej sále Úradu Žilinského samosprávneho kraja, Komenského 48, Žilina. Termín a miesto konania verejného prerokovania obstarávateľ strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+ zverejnil podľa § 11 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov:

- na webovom sídle www.enviroportal.sk (https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/program-hospodárskeho-rozvoja-sociálneho-rozvoja-žilinského-samosprávn),
- www.zilinskazupa.sk (https://www.zilinskazupa.sk/files/odbory/regionalny-rozvoj-uzemne-planovanie/sea_phsr_oznam-new.pdf)
- prostredníctvom elektronickej pošty (obce kraja, ústredné a miestne orgány štátnej správy; susedné samosprávne kraje)
  list ŽSK zo dňa 29.06.2022, ktorým bolo okrem rozposlania informácie o zverejnení strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+ a správy o hodnotení predmetného strategického dokumentu na zaujatie stanoviska oznámené aj miesto a termín konania verejného prerokovania. Zároveň bola podaná informácia pre verejnosť o možnosti doručenia písomného stanoviska na adresu: Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Vysokoškolákov 8556/B, 010 08 Žilina,
- prostredníctvom úradnej tabule ŽSK.

Verejné prerokovanie otvorila, prítomných privítala a prezentujúcich predstavila Miriam Skácelová z odboru regionálneho rozvoja Úradu ŽSK. Stručne informovala o cieľoch stretnutia, jeho programe a následne slovo odovzdala pánovi Rastislavovi Horvátovi, zástupcovi spracovateľa dokumentu PHSR ŽSK 2021+. Pán Horvát stručne zhrnul východiská spracovaného dokumentu, proces a harmonogram jeho tvorby a bližšie predstavil štruktúru dokumentu (vízia, strategické ciele, špecifické ciele a opatrenia).

Následne pán Ing. Bohuslav Sulek, ako spracovateľ Správy o hodnotení strategického dokumentu, prezentoval štruktúru správy, jej obsah, spôsob hodnotenia vplyvov opatrení a

zhrnul hlavné závery a uviedol, že na základe hodnotenia vplyvov PHSR ŽSK 2021+ na životné prostredie je možné konštatovať, že neboli identifikované také negatívne vplyvy dokumentu na životné prostredie a verejné zdravie, ktoré by znemožňovali jeho schválenie.

Po ukončení prezentácií M. Skácelová otvorila diskusiu. V rámci diskusie sa zapojil zástupca verejnosti p. Lipka, ktorý položil nasledovné okruhy otázok resp. námetov:

- či v dokumente PHSR ŽSK 2021+ spomínaný akčný plán bude posudzovaný ako strategický dokument (proces SEA),
- je pri špecifickom cieli 2.4. len jeden merateľný ukazovateľ (napojenie na kanalizáciu),
- prečo sa v dokumente neuvádza projekt Vážskej cyklotrasy, keď je prezentovaný na stránkach kraja a v PHSR ŽSK 2021+ je opatrenie 3.2.3 „Prioritne rozvíjať infraštruktúru nemotorovej dopravy podporujúcu funkčnosť prevádzkovania IDS a kostrovú cyklistickú infraštruktúru ŽSK“,
- dal do pozornosti procesy zonácie národných parkov a apeloval na aktivitu kraja smerom k národným parkom a upozornil na potrebu zachovania krajinného obrazu a jeho zohľadnenie v príprave a realizácii aj veľkých líniových stavieb ako sú diaľnice a železnice ako aj na nevhodnú urbanizáciu územia

Na uvedené otázky resp. námety reagovali M. Skácelová a R. Horvát, ktorí uviedli :

- akčný plán nemá povahu strategického dokumentu, je to prehľad projektov, ktorých realizácia prispieva k plneniu cieľov a opatrení PHSR ŽSK 2021+ pričom obsahuje investičné ale aj neinvestičné projekty. Posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podliehajú, pokiaľ to legislatíva vyžaduje, jednotlivé konkrétne projekty v rámci procesu EIA.
- vzhľadom na počet špecifických cieľov a opatrení v PHSR ŽSK 2021+ a v záujme efektívneho sledovania progresu plnenia PHSR ŽSK 2021+ bolo zvolené monitorovanie na úrovni špecifických cieľov. Ukazovatele (1 až 2 pre každý špecifický cieľ) boli volené s ohľadom na relevanciu k cieľu, stabilitu sledovania a vykazovania, možnosť ich získania z relevantných zdrojov, územnú jednotku pre ktorú sa sledujú, ale aj s ohľadom na možnosť porovnávania medzi územiami.
- dokument PHSR ŽSK 2021+ je strategickým dokumentom, ktorý navrhuje smerovanie v jednotlivých prioritných oblastiach a vytvára rámec pre realizáciu aktivít / projektov. Dokument neobsahuje prehľad konkrétnych projektov, ale len indikatívne aktivity, ako v tomto prípade napr. „podporovať a realizovať cyklistické komunikácie“.
- kraj so zástupcami národných parkov komunikuje a táto téma sa premietla aj do návrhu PHSR ŽSK 2021+, konkrétne v opatrení 2.4.1 „Zastavenie poklesu biodiverzity, strát biotopov a degradácie ekosystémov“, indikatívna aktivita Zlepšenie spolupráce so ŠOP s cieľom zlepšiť manažment národných parkov prostredníctvom rád národných parkov, vrátane urýchlenia zonácie národných parkov.
- téma bola predmetom diskusie vo viacerých pracovných skupinách pri príprave PHSR ŽSK 2021+ a premietla sa v návrhu prioritnej oblasti Identita a sebestačnosť, napr. opatrenie 5.2.3 „Posilňovať identitu územia, hospodárskych a sociálnych sektorov, komunít a občana“, indikatívna aktivita Vytvoriť štandardy pre zachovávanie hodnôt krajiny prostredníctvom uplatnenia moderných konceptov a prístupov riešenia verejných priestorov, udržateľného urbanizmu a architektúry, udržateľného územného rozvoja a zachovania tradičného miestne špecifického rázu krajiny. Konkrétny vplyv veľkých líniových stavieb na krajinný obraz je možné riešiť v rámci procesov EIA.

V rámci diskusie vystúpil aj zástupca obce Dolný Hričov, p. Zelník, ktorý sa zaujímal o zámery súvisiace s rozvojom letiska. V odpovedi p. Horvát uviedol, že tejto téme sa venuje prioritná oblasť Infraštruktúra, konkrétne ide o opatrenie 3.3.4 „Rozvíjať a modernizovať infraštruktúru leteckej dopravy“, indikatívne aktivity Realizovať modernizáciu vzletovej a pristávacej dráhy a bezpečnostných zariadení letísk v parametroch určených pre pravidelnú regionálnu medzinárodnú leteckú dopravu a Realizovať obnovu rádio navigačných zariadení na presné priblíženie.

Nakoľko v diskusii neboli vznesené konkrétne pripomienky k prerokovávanej správe, bola diskusia uzavretá. Mgr. Skácelová pripomenula termín na podanie písomných pripomienok, poďakovala za účasť a verejné prerokovanie bolo ukončené.

Priebeh verejného prerokovania bol zaznamenaný v zázname z verejného prerokovania zo dňa 14.07.2022 a spolu s prezenčnou listinou (14 osôb) sú súčasťou spisovej dokumentácie z procesu posudzovania vplyvov.

Podľa záznamu z verejného prerokovania bol priebeh verejného prerokovania informatívny bez konfrontačných postojov k návrhu strategického dokumentu a predloženej správe o hodnotení vplyvov.

IV. Celkové hodnotenie vplyvov strategického dokumentu

Hodnotenie vplyvov sa zameriava na identifikáciu a posúdenie miery predpokladaných významných vplyvov (pozitívnych / negatívnych) na jednotlivé zložky životného prostredia a na zdravie obyvateľov ŽSK, ktoré sú relevantné z hľadiska charakteru strategického dokumentu. Pravdepodobné významné environmentálne vplyvy boli analyzované v rámci jednotlivých špecifických cieľov v štruktúre jednotlivých krokov a intervencií realizovaných prostredníctvom jednotlivých opatrení a typových aktivít. Táto štruktúra umožňuje poskytnúť základný obraz o očakávaných vplyvoch zodpovedajúcich miere presnosti výpovedí PHSR ŽSK 2021+ ako zastrešujúcej stratégie, ktorá sa následne premietne do konkrétnych programov, ktoré budú predmetom strategického environmentálneho hodnotenia.
Realizácia návrhov PHSR ŽSK 2021+ môže potenciálne predstavovať vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravia obyvateľstva Žilinského samosprávneho kraja. Hodnotenie týchto vplyvov sa zameriava na ich identifikáciu a posúdenie ich intenzity. V rámci hodnotenia sa berú do úvahy vplyvy, ktoré sú relevantné z hľadiska povahy strategického dokumentu.
Vzhľadom na všeobecný charakter koncepcie sa môže na úrovni projektov (zámerov/intervencií) prejaviť variantný vývoj. Ich realizácia ovplyvní spôsob vykonávania koncepcie aj jej vplyvy na životné prostredie a verejné zdravie.

Spracovateľ SoH sa sústredil na posúdenie jednotlivých špecifických cieľov PHSR ŽSK 2021+ nasledovne:

<u>ŠC 1.1 Vytvoriť podmienky pre udržateľný ekonomický rozvoj kraja a jeho regiónov</u>
Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne neboli indikované žiadne priame pozitívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie. Celkové priame vplyvy pri napĺňaní špecifického

cieľa 1.1 sa predpokladajú neutrálne, pričom po naplnení špecifického cieľa 1.1 sa očakávajú nepriame kladné vplyvy .

ŠC 1.2 Podporiť inovačné prístupy a výskumno-inovačné aktivity

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne neboli indikované žiadne priame pozitívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a zdravie. Celkové priame vplyvy pri napĺňaní špecifického cieľa 1.2 sa predpokladajú neutrálne, pričom po naplnení špecifického cieľa 1.2 sa očakávajú nepriame kladné vplyvy .

ŠC 1.3 Vybudovať flexibilný a adaptabilný systém celoživotného vzdelávania

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne neboli indikované žiadne priame pozitívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a zdravie. Celkové priame vplyvy pri napĺňaní špecifického cieľa 1.3 sa predpokladajú neutrálne, pričom po naplnení špecifického cieľa 1.3 sa očakávajú nepriame kladné vplyvy .

ŠC 1.4 Vytvoriť priestor pre rozvoj talentu, nadania a kreativity

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne neboli indikované žiadne priame pozitívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a zdravie. Celkové priame vplyvy pri napĺňaní špecifického cieľa 1.4 sa predpokladajú neutrálne, pričom po naplnení špecifického cieľa 1.4 sa očakávajú nepriame kladné vplyvy.

ŠC 2.1 Zavádzať princípy obehového hospodárstva a zlepšiť nakladanie s odpadom

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Boli identifikované prevažujúce mierne až významne pozitívne vplyvy na všetky referenčné ciele životného prostredia s výnimkou hluku a vibrácií.

ŠC 2.2 Podporiť adaptáciu na dopady zmeny klímy

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne boli indikované významné pozitívne vplyvy opatrení na riešenie dopadov zmeny klímy v sídlach a krajine na všetky referenčné ciele životného prostredia s výnimkou hluku a vibrácií. Vplyv na biotu a krajinu môže byť pozitívny aj mierne negatívny, pretože s úpravou a rozširovaním siete zelených a modrých plôch, ktoré zachovávajú hodnoty a funkcie pôvodných a prírode blízkych ekosystémov by mohlo dochádzať k narušaniu biodiverzity aktuálne prítomnej v územiach pred ich úpravami.

ŠC 2.3 Zlepšiť kvalitu ovzdušia a znížiť produkciu skleníkových plynov

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne boli indikované mierne pozitívne vplyvy špecifického cieľa na niektoré zložky a faktory životného prostredia, hlavne na ovzdušie a klímu, materiálne zdroje, hluk a vibrácie a na verejné zdravie. Významný pozitívny vplyv bude mať opatrenie na zlepšenie bilancie skleníkových plynov na ovzdušie a klímu a na materiálne zdroje a priaznivo môže vplývať na biotu, krajinu a obyvateľstvo a jeho zdravie.

ŠC 2.4 Zabezpečiť ochranu prírodných hodnôt

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne boli indikované mierne priame pozitívne vplyvy špecifického cieľa na takmer všetky zložky životného prostredia a významný priamy pozitívny vplyv na ovzdušie a klímu a na vodné pomery.

ŠC 2.5 Rozvíjať environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne neboli indikované žiadne priame vplyvy špecifického

cieľa na zložky a faktory životného prostredia a na zdravie obyvateľov. Celkové priame vplyvy pri napĺňaní špecifického cieľa 2.5 sa predpokladajú neutrálne, pričom po naplnení špecifického cieľa 2.5 sa očakávajú nepriame kladné vplyvy.

ŠC 3.1 Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy a zlepšiť podmienky pre prevádzku intermodálnych dopravných systémov prepravy nákladov

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne boli indikované mierne pozitívne vplyvy špecifického cieľa na ovzdušie a klímu, hluk a vibrácie a na zdravotný stav obyvateľstva, biodiverzitu a ochranu prírody. Mierne negatívne vplyvy na záber pôdy/územia a na existujúce biotopy a migrujúcu faunu môžu nastať pri rozvoji dopravnej infraštruktúry formou investičných projektov.

ŠC 3.2 Zvýšiť atraktivitu nízko emisnej cestnej dopravy a nemotorovej dopravy

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne boli indikované mierne pozitívne vplyvy špecifického cieľa na ovzdušie a klímu, hluk a vibrácie a na zdravotný stav obyvateľstva.

ŠC 3.3 Zlepšiť dopravnú dostupnosť územia

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne boli indikované významné a mierne pozitívne vplyvy opatrení špecifického cieľa na ovzdušie a klímu, hluk a vibrácie a obyvateľstvo a jeho zdravie. Negatívne vplyvy na záber pôdy/územia a na existujúce biotopy a migrujúcu faunu môžu nastať pri rozvoji dopravnej infraštruktúry formou investičných projektov a miera bude závisieť od rozsahu investičných projektov.

ŠC 3.4 Zlepšiť dostupnosť k energetickej infraštruktúre

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne neboli indikované žiadne priame pozitívne vplyvy špecifického cieľa na zložky a faktory životného prostredia a na obyvateľstvo a zdravie. Celkové priame vplyvy pri napĺňaní špecifického cieľa 3.4 sa predpokladajú neutrálne.

ŠC 3.5 Zlepšiť digitálnu dostupnosť územia

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne neboli indikované žiadne priame pozitívne vplyvy špecifického cieľa na zložky a faktory životného prostredia a na obyvateľstvo a zdravie. Celkové priame vplyvy pri napĺňaní špecifického cieľa 3.5 sa predpokladajú neutrálne. Po naplnení špecifického cieľa 3.5 sa očakávajú mierne kladné vplyvy na obyvateľstvo.

ŠC 4.1 Udržať a vytvárať dobré pracovné príležitosti

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne neboli indikované žiadne priame pozitívne vplyvy špecifického cieľa na zložky a faktory životného prostredia a na obyvateľstvo a zdravie. Celkové priame vplyvy pri napĺňaní špecifického cieľa 4.1 sa predpokladajú neutrálne.

ŠC 4.2 Zabezpečiť moderné, dostupné, kvalitné a efektívne služby zdravotnej starostlivosti a sociálne služby

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne boli indikované mierne až významné pozitívne vplyvy špecifického cieľa na obyvateľstvo a zdravie, ktoré sa ale môžu prejaviť až po určitom časovom úseku, ktorý uplynie po realizácii rozvoj príslušnej infraštruktúry. Celkové priame vplyvy pri realizácii opatrení budú väčšinou neutrálne.

ŠC 4.3 Posilniť rozvoj služieb pre komunitu

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne boli indikované významné a mierne pozitívne vplyvy niektorých opatrení špecifického cieľa obyvateľstvo a zdravie.

ŠC 5.1 Rozvíjať miestnu ekonomiku založenú na udržateľnosti ekosystémových služieb

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne boli indikované mierne pozitívne vplyvy špecifického cieľa na ovzdušie a klímu, pôdu a horniny, biodiverzitu a ochranu prírody, ako aj na obyvateľstvo a zdravie. Aktivity v rámci opatrenia na zvýšenie podielu udržateľného cestovného ruchu v miestnej ekonomike môžu pôsobiť nie len pozitívne, ale aj negatívne na prostredie v ktorom sa budú realizovať. Pôjde hlavne o zložky ovzdušia a klímy, vodné pomery , pôdu a horniny a faktory zahŕňajúce hluk a vibrácie. Možno predpokladať, že pozitívne vplyvy realizácie činností súvisiacich budú mať prevahu nad negatívnymi vplyvmi.

ŠC 5.2: Posilňovať identitu územia, zachovávať a zhodnocovať kultúrne dedičstvo, podporovať kreativitu a rozvíjať živú kultúru

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne neboli indikované žiadne priame pozitívne vplyvy špecifického cieľa na zložky a faktory životného prostredia a na obyvateľstvo a zdravie. Celkové priame vplyvy pri napĺňaní špecifického cieľa 5.2 sa predpokladajú neutrálne, pričom po jeho naplnení sa očakávajú nepriame mierne kladné vplyvy na posilnenie identity a povedomia občanov vo vzťahu k tradičným hodnotám vytváraných predkami.

ŠC 5.3 Rozvíjať aktívne komunity a posilňovať územnú spoluprácu

Neboli identifikované žiadne významné negatívne vplyvy špecifického cieľa na životné prostredie a verejné zdravie. Súčasne neboli indikované žiadne priame pozitívne vplyvy špecifického cieľa na zložky a faktory životného prostredia a na obyvateľstvo a zdravie. Celkové priame vplyvy pri napĺňaní špecifického cieľa 5.3 sa predpokladajú neutrálne.

Celkovo sú strategické ciele, prioritné oblasti, hlavný cieľ a vízia Programu formulované všeobecne. Vízia, hlavný cieľ, prioritné oblasti a strategické ciele Programu sú potom podrobnejšie rozvedené prostredníctvom špecifických cieľov, opatrení a typových aktivít. Na základe vyššie vykonaného hodnotenia opatrení a špecifických cieľov je možné konštatovať, že vízia, hlavný cieľ, prioritné oblasti a strategické ciele Programu sú navrhnuté primerane svojmu účelu.

Kumulatívne a synergické vplyvy strategického dokumentu

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že v posudzovanom strategickom dokumente prevyšujú opatrenia, ktoré v spolupôsobení s existujúcimi činnosťami v ich dosahu môžu prispieť k celkovému zlepšeniu životného prostredia na území Žilinského samosprávneho kraja, vrátane vplyvov na obyvateľstvo a jeho zdravie. Z hľadiska synergických a kumulatívnych vplyvov možno predpokladať, že pozitívne vplyvy budú v prevahe nad vplyvmi negatívnymi.
Charakter a rozsah kumulatívnych vplyvov strategického dokumentu budú závislé na charaktere, rozsahu a umiestnení konkrétnych projektov a budú podrobne identifikované a hodnotené v rámci posudzovania vplyvov navrhovaných činností na životné prostredie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (EIA).

Celkové vyhodnotenie environmentálnych vplyvov

V etape strategického posudzovania nebolo možné podrobne identifikovať predpokladané vplyvy na životné prostredie, pretože PHSR ŽSK 2021+ nie je dokumentom priestorovým, ale poskytuje všeobecný popis predpokladaných okruhov typových aktivít, ktoré by mohli byť realizované v rámci navrhnutých špecifických cieľov a z nich vyplývajúcich opatrení.

Realizáciou strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+ budú pravdepodobne ovplyvnené najmä nižšie
uvedené zložky a faktory životného prostredia v pozitívnom i negatívnom zmysle:

Vplyvy na geomorfologické pomery a horninové prostredie

Pozitívne vplyvy na horninové prostredie budú súvisieť najmä s:
• odstraňovaním starých environmentálnych záťaží;
• realizáciou protipovodňových opatrení a opatrení proti ostatným živelným pohromám;
• realizáciou preventívnych opatrení proti aktivácií geodynamických javov (zosuvy, erózia).
Negatívne vplyvy na horninové prostredie možno očakávať v dôsledku:
• ovplyvnenia horninového prostredia pri zakladaní nových stavieb;
• možnosti znečistenia horninového prostredia počas výstavby a prevádzky objektov infraštruktúry, najmä v prípade havárie.
Horninové prostredie by mohlo byť negatívne ovplyvnené z hľadiska jeho kvality počas výstavby v prípade havárií, čo je málo pravdepodobné. Všetky zásahy do horninového prostredia a následné sanácie sa musia dôsledne vykonávať na základe výsledkov podrobného inžiniersko-geologického a hydrogeologického prieskumu.
Realizácia PHSR ŽSK 2021+ nebude súvisieť s takými zásahmi, ktoré by spôsobili zásadnú zmenu geomorfologických pomerov. Vzhľadom na charakter strategického dokumentu sa závažné negatívne vplyvy na geomorfologické pomery a horninové prostredie jeho realizáciou nepredpokladajú.

Vplyvy na klimatické pomery

Realizácia špecifických cieľov PHSR ŽSK 2021+ bude mať pozitívny vplyv na klimatické pomery dotknutého územia najmä prostredníctvom realizácie projektov v rámci prioritnej oblasti 2. Životné prostredie. Strategickým cieľom tejto prioritnej oblasti je okrem zachovania prírodných hodnôt a biodiverzity aj podpora adaptácie na dopady klimatickej zmeny. Projekty, ktoré by mali byť realizované v rámci tejto oblasti podpory budú zamerané na realizáciu vodozádržných opatrení, preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami a zosuvmi. Pozitívnym príspevkom je podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, zníženie energetickej náročnosti, a zvýšenie využívania OZE.
Predpokladanou pozitívnou zmenou bude zvýšenie účinnosti využitia energie z vedľajších produktov, odpadov ako aj podpora sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve. Pozitívnym vplyvom na ovzdušie bude i zvýšenie energetickej efektívnosti dopravného systému a budov.
Negatívne ovplyvnenie klimatických pomerov môže byť spôsobené rozširovaním zastavaných plôch a znižovaním výmery poľnohospodárskej a lesnej pôdy a znižovaním výmery zelene. Významnejšie negatívne vplyvy PHSR ŽSK na klimatické pomery dotknutého územia sa na základe vykonaného posúdenia strategického dokumentu nepredpokladajú.

Vplyvy na ovzdušie

Pozitívny vplyv koncepcie na ovzdušie možno predpokladať najmä v dôsledku:
• zníženia emisií skleníkových plynov;
• zníženie emisií ostatných látok znečisťujúcich ovzdušie;
• zvýšením výroby energie z OZE a v tej súvislosti so znížením spotreby fosílnych palív;
• zvýšením kvality dopravnej infraštruktúry.
Zvýšená produkcia látok znečisťujúcich ovzdušie môže byť spojená s výstavbou nových zariadení. Počas výstavby zariadení môže dochádzať k znečisťovaniu ovzdušia zvýšenou prašnosťou a emisiami výfukových plynov v dôsledku stavebnej činnosti – prevádzkou stavebných mechanizmov a stavebnej dopravy. Zraniteľné môžu byť miesta pohybu

mechanizácie, ktoré budú v dotyku citlivými územiami. Tieto vplyvy majú len dočasný charakter a je ich možné zmierniť technickými, technologickými a organizačnými opatreniami.
Realizáciou PHSR ŽSK 2021+ sa neočakáva významné zhoršenie stavu kvality ovzdušia v porovnaní so súčasným stavom. Nepredpokladá sa také zvýšenie znečistenia ovzdušia, ktoré by nebolo v súlade s platnými predpismi, Naopak, očakáva sa pozitívny príspevok ku kvalite ovzdušia na území ŽSK.
Na základe posúdenia vplyvov realizácie PHSR ŽSK 2021+ možno konštatovať, že závažné negatívne vplyvy realizácie tohto strategického dokumentu na ovzdušie sa nepredpokladajú.

Vplyvy na vodné pomery

Realizácia projektov predpokladaných v rámci prioritných oblastí PHSR ŽSK 2021+ nemá vysoké nároky na spotrebu vody. Rovnako sa nepredpokladá významná produkcia odpadových vôd. V rámci prioritnej oblasti 2. Životné prostredie sa navrhuje podporiť projekty, ktoré budú súvisieť so zadržiavaním a opätovným využívaním zrážkových vôd v sídlach a v krajine a manažmentom vodných plôch v krajine. Riešenie zásobovania pitnou vodou a podpora čistenia odpadových vôd bude mať za následok zlepšenie kvality vôd, zlepšenie stavu v zásobovaní vodou a v čistení odpadových vôd.
Navrhovanou výstavbou nájomných bytov v rámci prioritnej oblasti 4. Sociálna stabilita dôjde aj k napojeniu týchto bytov na verejné vodovody a kanalizácie s ČOV, čím dôjde k zvýšeniu pripojenia obyvateľstva na verejnú kanalizáciu a to bude mať pozitívny vplyv na zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd. Pozitívne vplyvy na vodné pomery dotknutého územia sa očakávajú aj v súvislosti s realizáciou protipovodňovej ochrany a prevenciou proti aktivácii geodynamických javov (zosuvy).
Významný pozitívny vplyv na vodné pomery dotknutého územia bude mať i likvidácia starých ekologických záťaži a regenerácia kontaminovaných lokalít.
Negatívne ovplyvnenie kvality povrchových (najmä malých vodných tokov a vodných plôch) a podzemných vôd môže spôsobiť výstavba a rekonštrukcia uvažovaných dopravných stavieb. Počas výstavby a prevádzky cestných komunikácii, ale i iných objektov, možno najmä v prípade havárie predpokladať kontamináciu povrchových a podzemných vôd ropnými látkami. V štandardných prevádzkových podmienkach je riziko ohrozenia kvality povrchových vôd málo pravdepodobné.
Na základe uvedených skutočnosti sa predpokladajú aj negatívne vplyvy realizácie strategického dokumentu na povrchové a podzemné vody, ale pri dodržaní platných právnych predpisov ich možno hodnotiť ako málo významné a je možné ich eliminovať účinnými opatreniami.
Predpokladané vplyvy PHSR ŽSK 2021+ na vodné pomery identifikované v etape strategického posudzovania bude možné zmierniť, prípadne odstrániť realizáciou opatrení, ktoré sa navrhnú v etape
posudzovania a povoľovania konkrétnych stavieb.

Vplyvy na pôdu

Najvýznamnejším priamym negatívnym vplyvom realizácie PHSR ŽSK 2021+ je trvalý záber poľnohospodárskej a lesnej pôdy, ktorý v etape strategického posudzovania nie je možné jednoznačne vylúčiť. Trvalé zábery pôdy budú súvisieť najmä s výstavbou dopravnej infraštruktúry a nových objektov, ale i umiestnenia objektov súvisiacich s využívaním OZE.
Negatívny vplyv na kvalitu poľnohospodárskej pôdy by mohol nastať v súvislosti s nesprávnymi agrochemickými postupmi spočívajúci v riziku erózie, zhutňovania a ďalších foriem degradácie pôdneho fondu.
Podľa zákona č. 220/2004 Z. z. sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie pôdy patria do 1. skupiny a najmenej

kvalitné do 9. skupiny. Na pôdach najlepšej kvality by sa nemalo uvažovať s umiestnením priemyselných zariadení ani energetických a iných zariadení.
Pozitívny vplyv na pôdu realizáciou strategického dokumentu možno očakávať v dôsledku odstraňovania starých záťaží a v dôsledku realizácie opatrení na zníženie znečisťovania ovzdušia, vody a v dôsledku realizácie preventívnych opatrení proti živelným pohromám.
Na základe výsledkov posudzovania vplyvov realizácie strategického dokumentu na pôdu možno tieto vplyvy hodnotiť ako malo významné, zmierniteľné realizáciou vhodných opatrení. Závažné negatívne vplyvy strategického dokumentu na kvalitu pôdy sa nepredpokladajú.

Vplyvy na faunu flóru a ich biotopy

Stanovením prioritných oblastí podpory možno predpokladať realizáciu navrhovaných opatrení, ktoré budú mať pozitívny ale i negatívny vplyv na faunu, flóru a ich biotopy.
Sprievodnými negatívnymi vplyvmi výstavby nových zariadení infraštruktúry, najmä cestnej dopravy a výstavbou zariadení na využívanie OZE možno očakávať najmä:
• ničenie ekosystémov – strata stanovíšť rastlinných a živočíšnych druhov počas výstavby;
• fragmentácia a zmeny biotopov pôvodných druhov fauny a flóry;
• fragmentácia súvislých lesných porastov;
• narušenie regeneračnej schopnosti ekosystémov;
• vytváranie bariéry pre migrujúce živočíchy suchozemské i vodné;
• svetelné znečistenie dotknutého prostredia;
• vyrušovanie živočíchov z dôvodu zvýšeného pohýbu mechanizmov a ľudí, čo spôsobí zmeny v správaní sa živočíšnych druhov;
• vznik nových, prechodných biotopov;
• rozširovanie nepôvodných (inváznych) druhov rastlín a živočíchov;
• zmeny vegetácie a živočíšnych biotopov v okolí nových dopravných komunikácií;
• riziko kontaminácie okolia ciest ropnými látkami pri haváriách;
• usmrcovanie vtákov pri stretoch s prenosovými vedeniami elektriny a dopravou.
Za pozitívne vplyvy na faunu flóru a jej biotopy možno považovať realizáciu opatrení na zníženie znečisťovania ovzdušia, vody, odstraňovanie starých ekologických záťaží. Odstraňovanie starých ekologických záťaži môže potenciálne mať i negatívny vplyv na faunu, flóru a ich biotopy, nakoľko sa tieto plochy mohli stáť stanovišťom pre niektoré druhy živočíchov a rastlín, často i chránených druhov.
Vplyv realizácie strategického dokumentu na faunu flóru a ich biotopy možno považovať za významný. Pozitívom je, že v rámci oblasti podpory strategického dokumentu sa navrhuje i zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb. V prípade preukázania potreby budú navrhované a následne realizované zmierňujúce, prípadne kompenzačné opatrenia.
Vplyvy na faunu, flóru, ich biotopy a biodiverzitu predpokladané v etape posudzovania strategického dokumentu na životné prostredie podľa druhej časti zákona o posudzovaní (SEA) budú upresnené v rámci posudzovania vplyvov navrhovaných projektov podľa tretej časti zákona o posudzovaní (EIA) a povoľovania jednotlivých činností podľa osobitných predpisov.

Vplyvy na krajinu

Realizácia oblastí podpory uvedených v PHSR ŽSK 2021+ bude mať vplyv na zmenu krajinného razu napr. v prípade výstavby nových cestných komunikácii a energetických zariadení. V krajine môžu vzniknúť nové prvky, ktoré by pri nevhodnom umiestňovaní mohli spôsobiť narušenie scenérie krajiny. Nové objekty budú často predstavovať v krajine kvalitatívne nový prvok a v niektorých prípadoch a priestoroch budú nepochybne dominantou. V krajine z hľadiska štruktúry pribudnú aj zastavané plochy. Zmena štruktúry

krajiny bude citeľnejšia v tých oblastiach, kde bude dochádzať k výstavbe v nedotknutom prírodnom prostredí. Takéto oblasti je podľa možnosti potrebné ponechať nezastavané. Pri umiestňovaní nových prvkov v zastavanom území nebude ich vplyv tak citeľný.
S podmienkou realizácia účinných opatrení pri realizácii navrhovaných projektov sa nepredpokladajú závažné negatívne vplyvy PHSR ŽSK na krajinu.

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Realizáciou PHSR ŽSK 2021+ nedôjde k zásadnej a významnej zmene využívania zeme v dosahu jeho vplyvu oproti súčasnému stavu. K výraznejším zmenám dôjde len v prípadoch zmeny využívania územia v dôsledku umiestnenia nových objektov a zariadení na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch.
Záverom vykonaného posudzovania vplyvov strategického dokumentu teda je, že realizáciou PHSR ŽSK 2021+ nedôjde k zásadnej a významnej zmene využívania zeme v dosahu jeho vplyvu oproti súčasnému stavu.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky a archeologické náleziská

Na území Žilinského samosprávneho kraja sa nachádza sieť pamiatkových území (pamiatkové zóny, pamiatkové rezervácie), kultúrnych a historických pamiatok (hrady, zámky, kaštiele, a archeologické náleziská), ktoré sú významným predmetom ponuky v cestovnom ruchu tohto samosprávneho kraja.
Negatívom je dlhodobo pretrvávajúca nedostatočná starostlivosť o kultúrne a historické pamiatky.
Starostlivosť a obnova kultúrnych a historických pamiatok nie je jednoduchou a jednorazovou záležitosťou. Vyžaduje si neustálu pozornosť a väčšinou so sebou prináša problémy ako nedostatok finančných prostriedkov, majetkové spory, nezáujem a vandalizmus. Podpora v oblasti zachovania kultúrneho dedičstva je súčasťou strategického dokumentu v rámci prioritnej oblasti 5. Identita a sebestačnosť.
Pozitívnym vplyvom na kultúrne a historické pamiatky bude zníženie emisií zo spaľovania fosílnych palív a tým i k zníženiu tvorby kyslých dažďov, ktoré nepriaznivo vplývajú na tieto objekty.
V prípade zistenia nových archeologických nálezov najmä pri výstavbe nových objektov je potrebné postupovať podľa zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
Realizácia navrhovaného strategického dokumentu nebude mať významný negatívny vplyv na kultúrne a historické dedičstvo ŽSK. Naopak, môže prispieť k jeho zveľadeniu.
Na základe vykonaného hodnotenie možno konštatovať, že závažné negatívne vplyvy PHSR ŽSK na kultúrne a historické pamiatky a archeologické náleziská sa nepredpokladajú.

Vplyvy na paleontologické náleziska a významné geologické lokality

Principiálny prístup pre prípady nálezu skamenelín pri zemných prácach spojených s výstavbou nových objektov a minimalizácie vplyvov na životné prostredie je nutnosť postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
Vplyvy strategického dokumentu na paleontologické náleziska a významné geologické lokality sa na základe výsledkov strategického hodnotenia nepredpokladajú.

Vplyvy na obyvateľstvo a jeho zdravotný stav

Zdravotný stav obyvateľstva v každej krajine je výslednicou zložitej súhry genetického vybavenia ekonomickej a psychosociálnej situácie, kvality životného prostredia, výživy a životného štýlu, ako aj všeobecnej dostupnosti a úrovne zdravotnej starostlivosti. Kvalita životného prostredia je jedným z rozhodujúcich faktorov vplývajúcich na zdravie a priemerný vek obyvateľstva.

Pri správne nastavenej a uplatňovanej stratégii rozvoja spoločnosti sa nepredpokladajú závažné negatívne vplyvy na zdravotný stav obyvateľstva. Naopak, stratégia môže významne prispieť k jeho upevňovaniu.

Pozitívne vplyvy

Realizácia podstatnej časti navrhovaných prioritných oblastí a špecifických cieľov PHSR ŽSK 2021+ bude pozitívne prispievať k zlepšeniu celkového zdravotného stavu obyvateľstva kraja – fyzického duševného (napr. zlepšenie dopravnej a ostatnej infraštruktúry, zlepšenie kvality ovzdušia, zníženie skleníkových plynov a ďalšie).

Očakáva sa zvýšenie podielu obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov. V súčasnosti v obciach, kde nie je vybudovaný verejný vodovod, sú obyvatelia zásobovaní vodou z domových studní, u ktorých kvalita vody často nezodpovedá požiadavkám na pitnú vodu. Ide najmä o mikrobiologickú (v ukazovateľoch všeobecného a fekálneho znečistenia) a fyzikálno-chemickú závadnosť (zákal, dusičnany, dusitany, amónne ióny, a iné.).

V dôsledku realizácie strategického dokumentu sa očakáva zvýšenie podielu obyvateľov pripojených na kanalizáciu a ČOV, čím sa zároveň zníži riziko kontaminácie povrchových a podzemných vôd, pôdy a horninového prostredia, a tým sa zároveň zníži hygienické a zdravotné riziko.

Významnou témou posledných rokov na medzinárodnej, ako aj na národnej úrovni sú klimatické zmeny a ich vplyv na zdravie. Podľa súčasných svetových poznatkov možno predpokladať, že zdravotný stav obyvateľov bude v súvislosti s prejavmi klimatických zmien ohrozovaný najmä extrémnymi výkyvmi počasia a vlnami horúčav.

Realizáciou PHSR ŽSK 2021+ sa prispeje k znižovaniu produkcie skleníkových plynov a tým i k celkovému znižovaniu progresu klimatických zmien. Klimatické zmeny a extrémne výkyvy počasia výrazne ovplyvňujú zdravotný stav človeka. Podľa informácii WHO vedie napr. zvýšenie priemernej ročnej teploty o 1°C k nárastu intenzity úmrtnosti o 1-3 %. Ohrozenými skupinami sú najmä staršie osoby a malé deti, ktoré majú zníženú schopnosť regulácie telesnej teploty. Počas horúcich dní, kedy je vzduch silne znečistený prachovými časticami a prízemným ozónom, možno pri zvýšení priemernej ročnej teploty predpokladať nárast intenzity úmrtnosti na respirační a kardiovaskulárne choroby.

Kvalita vonkajšieho (voľného) ale i vnútorného ovzdušia (v budovách) je významným faktorom, ktorý ovplyvňuje zdravotný stav obyvateľstva.

Zo zdravotného hľadiska sú za najzávažnejšie považované emisie z dopravy, najmä prachové častice PM10, PM2,5, prchavé uhľovodíky (osobitne karcinogénny benzén a 1-3 butadién), ďalej emisie CO a NOX. Zvýšené koncentrácie PM10 v ovzduší vplývajú na ľudský organizmus a prispievajú k vzniku ochorení dýchacieho systému a k vzniku alergických ochorení. Najcitlivejšími skupinami populácie vzhľadom k týmto znečisťujúcim látkam sú astmatici, ľudia s kardiovaskulárnymi a chronickými pľúcnymi ochoreniami, deti a starší ľudia. Realizáciou oblastí podpory a cieľov PHSR ŽSK 2021+ sa významnou mierou prispeje k znižovaniu emisií prachových častíc PM10, PM2,5 a tiež ostatných látok znečisťujúcich ovzdušie.

Realizáciou projektov dopravnej infraštruktúry sa zlepšia hlukové pomery v dotknutom území, čo prispeje pozitívne k zdravotnému stavu obyvateľstva, nakoľko hluk pôsobí predovšetkým ako stresový faktor negatívne vplývajúci na činnosť kardiovaskulárneho systému, nervovú sústavu a psychiku človeka, pričom znižuje mieru sústredenia, spôsobuje depresie, poruchy spánku a pod.

Pozitívnym vplyvom na obyvateľstvo a jeho zdravie bude i vytváranie nových pracovných príležitosti a zvyšovanie zamestnanosti, príjmov a následné i zvýšenie kúpyschopností obyvateľstva v dôsledku realizácie PHSR ŽSK 2021+.

Negatívne vplyvy
Negatívne vplyvy realizácie strategického dokumentu na obyvateľstvo môžu súvisieť najmä s predpokladaným lokálnym zvýšením hluku produkovaným v rámci nových činností, zvýšeným dopravným zaťažením územia a ovplyvnením kvality ovzdušia.
S podmienkou realizácie účinných opatrení a dodržiavania platných limitov sa nepredpokladá závažný negatívny vplyv realizácie strategického dokumentu na dotknuté obyvateľstvo a jeho zdravotný stav. Naopak, predpokladá sa významný pozitívny vplyv jeho realizácie na zdravie obyvateľstva a to tým, že sa zlepší environmentálna, technická a sociálna infraštruktúra.

Pri hodnotení strategického dokumentu nie je možné podchytiť všetky negatívne vplyvy na životné prostredie, a to hlavne preto, lebo PHSR ŽSK 2021+ je metodicky spracovaný do úrovne opatrení a indikatívnych aktivít, ktorými sa majú napĺňať a dosahovať vytýčené strategické ciele a postupne dotvárať dlhodobú základnú stratégiu – vízia rozvoja ŽSK a hlavný cieľ PHSR ŽSK 2021+.

V. Celkové hodnotenie vplyvov strategického dokumentu na navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu alebo európsku sústavu chránených území (NATURA 2000)

V strategickom dokumente nie je uvedená žiadna typová aktivita ani žiadne navrhované opatrenie, ktoré by malo byť realizované na území Natura 2000. Avšak na základe vykonaného posudzovania vplyvov na životné prostredie možno konštatovať, že pri realizácii projektov, pre ktoré strategický dokument vytvára rámec, môžu vzniknúť situácie, kedy sa navrhovaná činnosť dostane do kontaktu s územím chráneným podľa osobitných predpisov, vrátane území Natura 2000.
Dopravné stavby a zariadenia a energetické zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie (OZE) by sa nemali umiestňovať do chránených území s najvyšším stupňom ochrany (4. a 5. stupeň). Pri realizácii strategického dokumentu bude nevyhnutné akceptovať požiadavky vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany prírody a krajiny, najmä zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a súvisiacich predpisov.
Každá navrhovaná činnosť, ktorá by mala byť umiestnená v územiach chránených podľa osobitných predpisov, alebo v ich blízkosti, musí byť dôsledne posúdená z hľadiska vplyvu na životné prostredie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a jej umiestnenie môže byť povolené len v prípade, že nebude mať negatívny vplyv na priaznivý stav tohto územia a neohrozí predmet jeho ochrany, tzn. že sa musia preskúmať všetky informácie a zraniteľnosť druhov a biotopov, ktoré sú predmetom ochrany lokality.
Akékoľvek projekty umiestňované v chránených územiach musia byť posúdené z hľadiska dlhodobých vplyvov a tiež musia byť monitorované a kontrolované. Každý projekt realizovaný na chránenom území musí brať do úvahy a realizovať nevyhnutné opatrenia na ochranu prírody na danom mieste. Súčasťou každého projektu, ktorý sa dostane do kontaktu s chráneným územím, by mala byť i povinnosť zvyšovania povedomia o dotknutom chránenom území (napr. aktívna kampaň) alebo dokonca forma environmentálneho vzdelávania jeho účastníkov. Navrhovateľ projektu musí vždy brať do úvahy skutočnosť, že lokalita, ktorú si vybral pre umiestnenie svojej činnosti patrí do siete chránených území Natura 2000. Projekt navrhovaný na území Natura 2000 má predchádzať negatívnym vplyvom na lokalitu, alebo dokonca by mal podporovať ochranu prírody danej lokality do tej miery, ako je to možné.
Zvýšenú pozornosť s prísnym dodržiavaním právnych predpisov je potrebné venovať i umiestneniu zariadení a využívaniu územia vo vodohospodársky chránených územiach

(chránené vodohospodárske oblasti, pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov, vodárenské toky, vodohospodársky významné toky).
Pri realizácií konkrétnych projektov súvisiacich s realizáciou strategického dokumentu bude nevyhnutné bez výnimky akceptovať požiadavky vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany prírody a krajiny, najmä zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a súvisiacich predpisov a zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

V štádiu projektovej prípravy týchto projektov bude preto potrebné tieto predložiť na vyjadrenie miestne príslušnej ŠOP SR, v prípade potreby modifikovať varianty a presne vyhodnotiť jednotlivé zábery biotopov a druhov národného a európskeho významu.

Hlavným cieľom sústavy území NATURA 2000 je zachovanie prírodného dedičstva a ochrany najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov, ktoré sú významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. NATURA 2000 má zabezpečiť priaznivý stav populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivý stav biotopov, čo však vôbec nevylučuje hospodárske aktivity v územiach, ktoré tento priaznivý stav nenarušujú.

Základom pre vytvorenie sústavy NATURA 2000 sú dve právne normy EÚ:

- smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (smernica o vtákoch),
- smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (smernica o biotopoch).

Osobitný význam pre Žilinský kraj má tiež sústava chránených území členských krajín Európskej únie NATURA 2000, ktorú tvoria 2 typy území:

- osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia;
- osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Chránené vtáčie územia - sú biotopy druhov vtákov európskeho významu a biotopy sťahovavých druhov vtákov, najmä v oblasti ich hniezdenia, preperovania, zimovania ako aj miesta ich odpočinku na ich migračných trasách Národný zoznam navrhovaných vtáčích území (CHVÚ) bol vyhlásený na základe implementácie Smernice č. 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúcich vtákov. Národný zoznam CHVÚ schválila vláda SR uznesením č. 636/2003 dňa 9. júla 2003. V roku 2004 sa začal proces tvorby vyhlášok a programov starostlivosti pre jednotlivé CHVÚ. Uznesením vlády SR č. 345/2010 z 25. 5. 2010 bol Národný zoznam doplnený a zmenený. Do zoznamu bolo doplnených 5 nových území (Čergov, Chočské vrchy, Levočské vrchy, Slovenský raj a Špačinsko-nižnianske polia) a celkový počet je 41 CHVÚ. Táto smernica reguluje činnosti, ktoré vážne ohrozujú druhy vtákov tak, aby nedochádzalo k úmyselnému zabíjaniu, poškodzovaniu a obmedzovaniu vtáčích druhov, poškodzovaniu hniezd a hniezdnych biotopov.
Na území kraja sa nachádza, resp. čiastočne doň zasahujú nasledovné chránené vtáčie územia: Horná Orava (SKCHVU008), Malá Fatra (SKCHVU013), Strážovské vrchy (SKCHVU028), Nízke Tatry (SKCHVU018), Tatry (SKCHVU030), Veľká Fatra (SKCHVU033), Chočské vrchy (SKCHVU050).

Územia európskeho významu - sú na Slovensku tvorené územiami , na ktorých sa nachádzajú biotopy alebo druhy európskeho významu na ochranu ktorých sa vyhlasujú chránené územia. Boli vytypované v rámci implementácie smernice 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín. Národný zoznam území európskeho významu bol schválený uznesením vlády SR č. 239/2004 dňa 17. marca 2004 a zverejnený vo Výnose MŽP SR č.3/2004-5.1 zo 14. júla 2004. Výber týchto území bol postavený na vedeckých princípoch, pričom zohľadňuje celkové rozšírenie biotopu alebo biotopu druhu uvedených v prílohách smernice o biotopoch na území celého Slovenska. Významná časť navrhovaných území európskeho významu je už v súčasnosti chránená v rámci národnej sústavy chránených území. Vláda Slovenskej republiky dňa 25. 10. 2017 schválila druhú aktualizáciu národného zoznamu území európskeho významu, čím si Slovensko splnilo povinnosť vyplývajúcu z členstva v EÚ. Ku 473 chráneným lokalitám s výskytom cenných biotopov a druhov európskeho významu, ktoré boli predložené Európskej komisii v roku 2004 a 2011, pribudlo nových 169 lokalít s výmerou 31 656 ha. Celková výmera sa tak zvýši z 11,9 % rozlohy Slovenskej republiky na 12,6 %. Na území kraja sa nachádza, resp. čiastočne doň zasahuje 96 území európskeho významu.

VI. Závery

1. Výsledok procesu posudzovania (odporúčanie, neodporúčanie)

Na základe výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu s regionálnym dosahom „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského kraja 2021+" podľa ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov, pri ktorom sa zvážil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich pravdepodobnosti, kumulatívnych vplyvov, ich rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, stanovísk k oznámeniu, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, samotného návrhu strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+, po zohľadnení doručených stanovísk, výsledku verejného prerokovania a konzultácií, záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania

s a o d p o r ú č a

prijatie strategického dokumentu s regionálnym dosahom „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského kraja 2021+" za dodržania odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu uvedených v kapitole VI. „Závery“, časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ a naplnenia požiadaviek na monitoring stanovených v časti 5 „Návrh monitoringu“ tohto záverečného stanoviska.

2. Odporúčaný variant

Návrh strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+ je vypracovaný v jednom variantnom riešení, ktoré je environmentálne prijateľné za podmienky dodržania odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu uvedených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ a naplnenia požiadaviek na monitoring stanovených v časti 5 „Návrh monitoringu“ tohto záverečného stanoviska.

Odporúčame strategický dokument PHSR ŽSK 2021+ prijať vo variante, ktorý bol predmetom posudzovania z hľadiska vplyvov na životné prostredie.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

Správa o hodnotení strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+ v kapitole V. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie prezentuje súbor opatrení.

Z vykonaného vyhodnotenia vplyvov opatrení, špecifických cieľov a prioritných oblastí vyplýva, že nebol identifikovaný žiadny významný negatívny vplyv na jednotlivé zložky a faktory životného prostredia, vrátane lokalít sústavy Natura 2000 a na verejné zdravie vyplývajúce z vykonania koncepcie. Naopak bol zistený rad pozitívnych vplyvov, ktoré by budúca realizácia koncepcie mala priniesť.
Boli identifikované potenciálne riziká alebo mierne negatívne vplyvy pre niektoré zo zložiek životného prostredia. S ohľadom na charakter koncepcie môže ísť o:

- zábery pôdneho fondu napríklad z dôvodu výstavby objektov/priestorov pre sociálne služby, sociálne bývanie, pre športové a dobrovoľnícke aktivity a záujmovú činnosť , výstavby objektov súvisiacich s využívaním OZE a výstavby dopravnej infraštruktúry a pod.,
- nové zdroje emisií do ovzdušia (generované dopravou, vykurovaním objektov),
- znečisťovanie ovzdušia zvýšenou prašnosťou a emisiami výfukových plynov v dôsledku stavebnej činnosti,
- negatívne ovplyvnenie kvality povrchových (najmä malých vodných tokov a vodných plôch) a podzemných vôd v dôsledku výstavby a rekonštrukcií uvažovaných dopravných stavieb (havarijná kontaminácia ropnými látkami,
- v krajine môžu vzniknúť nové prvky, ktoré by pri nevhodnom umiestňovaní mohli spôsobiť narušenie scenérie krajiny,
- lokálne zvýšenie hlukovej záťaže v blízkosti novej cestnej a železničnej infraštruktúry alebo z dôvodu nových činností vnesených do územia,
- potenciálne vplyvy na prírodne hodnotné lokality, krajinného rázu, fragmentáciu krajiny a zhoršenie priechodnosti migračných trás (napríklad cestná infraštruktúra a ďalšie dopravné stavby, zariadenia cestovného ruchu a pod.),

Medzi týmito potenciálne negatívnymi vplyvmi však neboli identifikované žiadne významne negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov, a preto nie sú navrhované žiadne opatrenia na predchádzanie významných negatívnych vplyvov na životné prostredie. Hlavným nástrojom ochrany životného prostredia budú predchádzanie, obmedzovanie,

znižovanie alebo kompenzácia prípadných negatívnych vplyvov (vhodná lokalizácia, technické prevedenie a podobne).
V prípade projektov, ktoré budú vychádzať z oblastí podpory Programu, pôjde o zabezpečenie súladu ich umiestňovania s platnou územno-plánovacou dokumentáciou a v nadväzujúcich fázach ich prípravy súladu s požiadavkami vyplývajúcimi zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany prírody a krajiny napríklad prostredníctvom EIA alebo prostredníctvom posúdenie vplyvov projektov na územia Natura 2000.

Opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie pri príprave koncepcie.

PHSR ŽSK 2021+ ako taký prináša množstvo opatrení, ktoré sú priamo zamerané na zlepšenie stavu životného prostredia a priamo alebo sprostredkovane aj na zlepšenie verejného zdravia. Ide napríklad o nasledujúce potenciálne pozitívne vplyvy opatrení:

- Zníženie množstva emisií znečisťujúcich látok a skleníkových plynov do ovzdušia.
- Adaptačné opatrenia – podpora OZE, znižovanie energetickej náročnosti budov a podobne.
- Obmedzenie hlukovej záťaže predovšetkým z automobilovej tranzitnej dopravy, upokojenie dopravy v obytných oblastiach.
- Hospodárenie s dažďovými vodami, zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd
- Zlepšenie retenčných funkcií krajiny.
- Ochrana pôdneho fondu – využívanie plôch brownfields.
- Likvidácia starých ekologických záťaži a regenerácia kontaminovaných lokalít.
- Ochrana prírody a krajiny, starostlivosť o krajinu, podpora ekologického poľnohospodárstva, prírode blízkeho hospodárenia v lesoch.
- Predchádzanie vzniku odpadov, zhodnocovanie druhotných surovín.
- Environmentálne vzdelávanie, výchova a osveta obyvateľov, odbornej verejnosti i úradníkov.
- Verejné zdravie – najmä zabezpečenie sociálnych a zdravotných služieb, ich lepšej dostupnosti a kvality, lepšia socioekonomická situácia, vzdelávanie.

Boli identifikované určité potenciálne riziká alebo potenciálne negatívne vplyvy opatrení koncepcie pre niektoré zo zložiek životného prostredia. Tieto vplyvy a riziká boli identifikované ako mierne a riešiteľné štandardnými postupmi v nadväzujúcich fázach ich prípravy, ako je územné plánovanie, územné riadenie, proces EIA, konzultácie s orgánmi ochrany prírody a podobne.
Časť opatrenia je organizačného alebo administratívneho charakteru, bez identifikovaných negatívnych vplyvov na referenčné ciele, takže v prípade týchto opatrení nie je nutné odporúčať žiadne zmierňujúce opatrenia.
Vzhľadom na to, že do časti dotknutého územia kraja zasahujú lokality sústavy Natura 2000, bude teoreticky pri niektorých projektoch nevyhnutné – pokiaľ tak určí orgán ochrany prírody svojim stanoviskom – posúdiť aj vplyvy na lokality sústavy Natura 2000.
V prípade aktivít, ktoré spadajú do niektorých už skôr identifikovaných opatrení s potenciálnym vplyvom na životné prostredie, sú zahrnuté hlavné opatrenia na zníženie potenciálnych negatívnych vplyvov týchto aktivít:

- Rešpektovať predmety ochrany zvlášť chránených území a zamedziť antropogénnemu tlaku na ich území. Konkrétne projekty posúdiť z hľadiska ich vplyvu na prírodu a

krajinu. Akékoľvek aktivity/projekty, u ktorých by sa očakávali negatívne vplyvy (aj sprostredkované) na chránené územia alebo na sústavu Natura 2000, konzultovať s orgánmi ochrany prírody.

- Podporu cestovného ruchu smerovať najmä mimo chránených území s cieľom oslabenia intenzity návštevnosti a jej zníženia najmä v cenných lokalitách. V prípade podpory cestovného ruchu v už exponovaných prírodných atraktivitách zaistiť ochranu prírodných hodnôt v území.
- Dbať na ochranu poľnohospodárskej a lesnej pôdy, minimalizovať zábery pôdneho fondu obmedziť fragmentáciu krajiny, zachovávať krajinný ráz a migračnú priestupnosť územia.
- Na výstavbu prednostne využívať plochy brownfields, prípadne výstavbu smerovať do plôch s nižšou bonitou pôdy.
- Pri výstavbe nových či regenerácii existujúcich budov uplatňovať adaptačné prvky (zelené fasády, strechy, využitie šedých vôd a podobne). V rámci modernizácie budov preferovať energeticky úsporné inštalácie (napríklad zateplenie budov a iné) a tým znižovať aj vplyvy na klímu.
- Podporovať využívanie hromadnej dopravy na úkor individuálnej automobilovej dopravy, podporovať bezpečnú cyklistickú a pešiu dopravu. Zvážiť reštrikciu individuálnej automobilovej dopravy prostredníctvom vytvárania nízkoemisných zón, progresívnych cien parkovania a podobne.
- Pre nové zdroje OZE využívať tam, kde je to možné, plochy brownfields či budovy (s ohľadom na pamiatkové zóny a pod.). Nové zdroje OZE umiestňovať pokiaľ možno mimo chránené územia a lokality sústavy Natura 2000 a rešpektovať požiadavky orgánov ochrany prírody.
- Zasadiť sa o zachovanie alebo zabezpečenie migračnej priestupnosti územia.
- Predchádzať vzniku odpadov a uplatňovať princípy cirkulárnej ekonomiky (obehového hospodárstva).
- V prípade výstavby nových budov aplikovať prvky cirkulárneho staviteľstva, teda princípu, kedy sa budova stáva materiálovou bankou na ďalšie využitie po skončení jej účelu, alebo životnosti.
- Na zadržiavanie vody v krajine vyberať prírode blízke opatrenia a sústrediť sa na komplexné krajinárske riešenia.
- Akékoľvek zásahy, u ktorých by sa eventuálne mohli očakávať negatívne vplyvy (i sprostredkované) na chránené územia a sústavy Natura 2000 konzultovať s orgánmi ochrany prírody a v prípade možného zásahu do EVL a PO tiež posúdení vplyvov na územia Natura 2000.
- Zaistiť odborný a zodpovedný výber aktivít, pre ktoré budú vytvárané podmienky, s ohľadom aj na ich vplyvy na životné prostredie.
- Je nutné zabrániť ohrozeniu kultúrnych pamiatok. V prípade výskytu archeologických nálezísk v dotknutých lokalitách je nutné pred začatím zemných prác vykonať záchranný prieskum.
- Rozvíjať environmentálne vedomie obyvateľov, najmä v tých oblastiach, ktoré nie sú bez zapojenia verejnosti riešiteľné (znečistenie ovzdušia z malých zdrojov, obmedzovanie vplyvov dopravy na životné prostredie, nakladanie s odpadmi, adaptácia na zmenu klímy, ochrana prírody a ďalšie).

Opatrenia na predchádzanie, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu potenciálne negatívnych vplyvov zistených pri vykonávaní koncepcie

Základným opatrením na predchádzanie, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu negatívnych vplyvov zistených pri realizácii koncepcie bude pravidelná kontrola (monitoring) realizácie vykonávania Koncepcie.

V prípade zistenia závažných negatívnych vplyvov na životné prostredie alebo verejné zdravie počas realizácie Stratégie bude predkladateľ povinný zabezpečiť prijatie opatrení na odvrátenie alebo zmiernenie takýchto vplyvov a informovať o tom príslušný úrad, teda Krajský úrad Žilinského samosprávneho kraja, dotknuté orgány a súčasne rozhodnúť o adekvátnej zmene Programu. Opatrenia môžu byť rôzneho charakteru, od zvýšenia dohľadu pri výbere podporovaných opatrení po uložení nápravných opatrení, až po prípadné zastavenie aktivity.

Opatrenia navrhované na základe vznesených pripomienok k SoH

- Konečné znenie strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+ sa odporúča podstatne nemeniť.
- Odstrániť formálne nedostatky v strategickom dokumente, najmä v časti Kľúčové indikátory.
- Rešpektovať zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a smernice Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov a č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín.
- Akceptovať a rešpektovať ustanovenia zákona č. 355/2007 Z. z. a súvisiacich vykonávacích predpisov - platnej legislatívy v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia a verejného zdravotníctva.

Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny

- Jednotlivé konkrétne plány alebo projekty vyplývajúce z predloženého strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+“, posúdiť v samostatných konaniach (napr. EIA, SEA, DÚR, DSP) a v prípade plánov a projektov, ktoré môžu mať významný vplyv na územie európskej sústavy chránených území Natura 2000 aj podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z. z.

Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií

- Rešpektovať umiestnenie, funkciu, ochranné pásmo, ako aj rozvojové zámery dotknutých ciest I., II. a III. triedy. Akékoľvek zámery vo vzťahu k predmetným cestám je potrebné konzultovať s ich majetkovými správcami - Slovenskou správou ciest (cesty I. triedy) a Správou ciest Žilinského samosprávneho kraja (cesty II. a III. triedy).

Železnice Slovenskej republiky, Odbor stratégie a zahraničnej spolupráce

- V prípade návrhu/podpory výsadby ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, tiež rešpektovať zákon o dráhach č. 513/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- Zabezpečiť prejazdnosť jednotlivých železničných tratí alebo núdzovej prevádzky tratí s využitím obchádzkových tratí hlavne pre účely MO SR:
  - Trať č. 106 Svrčinovec, Čadca, Žilina (PT — 33),
  - Trať č. 105 Košice, Kraľovany (HT 01).

- Akceptovať existujúce strategické a rozvojové zámery na železničnej infraštruktúre uvedené v stanovisku zo dňa 12.07.2022.

Na základe celkových výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+“ s regionálnym dosahom, pripomienok a stanovísk vznesených počas procesu posudzovania, verejného prerokovania strategického dokumentu, odborného posudku a na základe správy o hodnotení strategického dokumentu nie je nutné posudzovaný strategický dokument zásadne prepracovať, odporúčania sa týkajú formálnych úprav textu strategického dokumentu, ktoré nie sú takého rozsahu, aby mali zásadný vplyv na rozsah a výsledok hodnotenia a je ich možné považovať za také nedostatky, ktoré po zapracovaní do PHSR ŽSK 2021+ neovplyvnia jej navrhované riešenie.

Pri príprave typových aktivít / zámerov je potrebné dodržať požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia vrátane zdravia obyvateľov, ktoré budú platné v čase ich prípravy a realizácie, vrátane všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu

Záverečné stanovisko bolo vypracované podľa § 14 a prílohy č. 6 zákona o posudzovaní vplyvov v súčinnosti s Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky na základe celkového výsledku procesu posudzovania vplyvov predmetného strategického dokumentu na životné prostredie, pri ktorom sa zvážil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni. Podkladom pre posúdenie strategického dokumentu bola úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, stanoviská k oznámeniu, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, samotného návrhu strategického dokumentu, po zohľadnení doručených stanovísk, výsledku verejného prerokovania a konzultácií, záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania.

Pri hodnotení podkladov a vypracovaní tohto záverečného stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov a pri odporúčaní návrhu strategického dokumentu sa brali do úvahy environmentálne, sociálne a hospodárske vplyvy na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, ako aj environmentálne vplyvy na zložky životného prostredia a vplyvy na zdravie.

V rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie sa nepreukázali negatívne vplyvy na životné prostredie, ktoré by mohli ohroziť prijatie strategického dokumentu. Je možné však predpokladať, že realizáciou konkrétnych typových aktivít / zámerov môže dôjsť k stretu záujmov s ochranou prírody. Konkrétne typové aktivity vyplývajúce z implementácie PHSR ŽSK 2021+ budú podliehať samostatnému posudzovaniu v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov, v procese ktorého budú navrhnuté opatrenia na elimináciu, resp. minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Predložená správa o hodnotení strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+ v dostatočnej miere primerane ku charakteru strategického dokumentu identifikuje a popisuje predpokladané vplyvy na životné prostredie vo vzťahu k jednotlivým špecifickým cieľom.

K správe o hodnotení predmetného strategického dokumentu bolo doručených 6 stanovísk dotknutých orgánov štátnej správy, ktoré odporučili navrhovanú činnosť buď bez pripomienok alebo za dodržania odporúčaní, ktoré boli premietnuté do kapitoly VI.

ZÁVERY, časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu".

Opodstatnené pripomienky boli zapracované do odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu. Jednotlivé typové aktivity / zámery, u ktorých sa očakáva vplyv na jednotlivé zložky životného prostredia, vrátane zdravia, budú v prípade naplnenia parametrov prahových hodnôt podliehať hodnoteniu podľa zákona o posudzovaní vplyvov a povoľovaciemu procesu podľa príslušnej platnej legislatívy.

Záverečné stanovisko je vypracované podľa prílohy č. 6 zákona o posudzovaní vplyvov, na základe odborného posudku podľa § 13 zákona a na základe výsledkov procesu posudzovania, zohľadňuje požiadavky uvedené v stanovisku k správe o hodnotení, odborného posudku a verejného prerokovania súvisiaceho s posudzovaním podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

5. Návrh monitoringu

Podľa § 16 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov obstarávateľ a rezortný orgán sú povinní zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného strategického dokumentu na životné prostredie, prípadne použiť na tento účel existujúci monitoring, aby sa predišlo zdvojovaniu monitorovania.

Podľa § 16 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov spočíva sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie v:

a) systematickom sledovaní a vyhodnocovaní jeho vplyvov,
b) vyhodnocovaní jeho účinnosti,
c) zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.

Podľa § 16 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov, ak obstarávateľ zistí, že skutočné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie posudzovaného podľa zákona o posudzovaní vplyvov sú horšie, ako sa predpokladalo v správe o hodnotení strategického dokumentu, je povinný zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie strategického dokumentu.

Cieľom environmentálneho monitorovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+je sledovať pokrok dosiahnutý pri jeho realizácii - napĺňanie opatrení navrhnutých v strategickom dokumente, prípadne získanie informácií o možnom negatívnom vývoji a nastavenie nápravných opatrení.

Ak obstarávateľ na základe tohto sledovania zistí, že skutočné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie sú horšie, ako sa uvádza v správe o hodnotení strategického dokumentu, je povinný zabezpečiť prijatie opatrení na odvrátenie alebo zmiernenie týchto vplyvov a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie strategického dokumentu.

Pre sledovanie vplyvov realizácie ŽSK 2021+ na životné prostredie (na jednotlivé referenčné ciele ochrany životného prostredia a verejného zdravia) sú nižšie uvedené monitorovacie ukazovatele. Monitorovacie ukazovatele sú navrhnuté tak, aby boli merateľné/hodnotiteľné. S ohľadom na dosiahnutie čo najvyššej efektívnosti monitoringu sú v maximálnej možnej miere použité existujúce indikátory už navrhnuté v rámci ŽSK 2021+ a predpokladá sa využitie systému monitoringu, ktorý bol zavedený už v rámci Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2014 – 2020.

Cieľom ich sledovania je vyhodnotiť mieru prispenia Programu k napĺňaniu referenčných cieľov ochrany životného prostredia.

Ovzdušie a klíma
Referenčný cieľ:
- zaistiť požadovanú kvalitu ovzdušia,
- znižovať emisie skleníkových plynov a adaptovať územie na zmenu klímy.

Indikátory:
- emisie znečisťujúcich látok,
- počet projektov adaptačných opatrení

Voda a vodné pomery
Referenčný cieľ:
- chrániť zdroje a kvalitu povrchových a podzemných vôd,
- zaistiť dodávku pitnej vody.

Indikátory:
- podiel obyvateľov napojených na kanalizáciu s čistením odpadových vôd,
- počet ukončených aktivít zameraných na zadržiavanie vody v krajine.

Odpady a materiálne zdroje
Referenčný cieľ:
- obmedzovať produkciu odpadov a zvyšovať ich využitie.

Indikátory:
- podiel zmiešaného komunálneho odpadu ukladaného na skládky.

Biota a krajina, chránené prvky
Referenčný cieľ:
- chrániť prírodné hodnoty v území, zvyšovať kvalitu prírodného prostredia.

Indikátory:
- počet ukončených aktivít zameraných na ochranu prírody a krajiny.

Obyvateľstvo a zdravie
Referenčný cieľ:
- zabezpečovať environmentálne vzdelávanie a osvetu.

Indikátory:
- počet uskutočnených aktivít zameraných na podporu EVVO.

Hluk a vibrácie
Referenčný cieľ:
- znižovať zaťaženie obyvateľov hlukom.

Indikátory:
- počet ukončených aktivít znižujúcich hlučnosť z dopravy.

Environmentálny monitorovanie ŽSK 2021+ sa bude vykonávať systematicky a priebežne počas celej doby jeho platnosti. Obstarávateľ Programu bude 1 x za rok vyhodnocovať vplyvy vykonávania koncepcie na životné prostredie a verejné zdravie. Realizácia koncepcie, predovšetkým vplyvy realizovaných aktivít/projektov na životné prostredie, bude hodnotená na základe environmentálnych indikátorov, tak ako sú uvedené v rámci tohto dokumentu.
Indikátory pre monitoring vplyvov ŽSK 2021+ na zdravie obyvateľstva nie sú navrhované. Vplyvy Programu na zdravie nemožno objektívne vyhodnotiť, pretože nie je možné vplyvy programu oddeliť od iných vplyvov ovplyvňujúcich zdravie.
Zdrojom informácií a údajov pre sledovanie vplyvov Programu pomocou environmentálnych indikátorov budú informácie o priebehu realizácie stratégie. Monitorovaním a agregáciou dát potom bude možné vyhodnotiť celkový dopad realizácie koncepcie na jednotlivé referenčné

ciele ochrany životného prostredia a verejného zdravia. Výstupom monitorovania bude monitorovacia správa za príslušný rok.

6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu, ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom

Celkovo je možné konštatovať, že environmentálne aspekty boli začlenené do strategického dokumentu v plnej miere a vyčerpávajúco zohľadnené aj v správe o hodnotení. Aktivity vyplývajúce z implementácie strategického dokumentu dávajú predpoklad na realizáciu projektov, ktoré budú vo veľkej miere podrobené posudzovaniu vplyvov činností na životné prostredie.

Správa o hodnotení strategického dokumentu PHSR ŽSK 2021+ je spracovaná podľa prílohy č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov, dostatočne podrobne a objektívne, primerane dostupným informáciám, a to i vzhľadom na rozsiahly charakter posudzovaného strategického dokumentu zhodnotila súčasný stav životného prostredia v posudzovanom území, definovala problémové oblasti z hľadiska životného prostredia ako aj možné vplyvy strategického dokumentu na zložky životného prostredia a zdravie obyvateľstva.

Strategický dokument PHSR ŽSK 2021+ bol na základe určeného rozsahu hodnotenia vypracovaný v jednom variante, ktorý je modifikovaný na územie Žilinského kraja. Obsahom strategického dokumentu sú aj navrhnuté opatrenia, ktoré je potrebné realizovať pre dosiahnutie stanovených cieľov. Z priebehu vykonaného hodnotenia strategického dokumentu a jeho záverov, PHSR ŽSK 2021+ jednoznačne vyplynula opodstatnenosť realizovať PHSR ŽSK 2021+ v hodnotenom variante. Celkovo je možné konštatovať, že environmentálne aspekty boli zohľadnené v správe o hodnotení a v procese posudzovania strategického dokumentu. Opatrenia sú primerané požiadavkám pre zachovanie optimálnej úrovne kvality životného prostredia. Je spracovaný v súlade s územno-plánovacou dokumentáciou vyššieho územného celku Žilinského kraja a je kompatibilný s ostatnými čiastkovými koncepciami kraja, ako aj spracovanými rozvojovými dokumentmi obcí, miest a mikroregiónov.

V rámci celého procesu posudzovania vplyvov (SEA) nevyužil možnosť konzultácie žiadny z orgánov štátnej správy a verejnosti, ktorý mohol mať záujem na prijatí predmetného strategického dokumentu, záujem neprejavila žiadna z dotknutých obcí, ani zainteresovaná verejnosť (MVO) aj napriek tomu, že príslušný orgán Okresný úrad Žilina, OSZP vytváral podľa § 63 zákona o posudzovaní vplyvov priestor pre vykonanie konzultácie.

Opatrenia navrhované v rámci prerokovania správy o hodnotení sú uvedené v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ tohto záverečného stanoviska. Návrh monitoringu, ktorý je uvedený v kapitole VI. „ZÁVERY, časti 5 „Návrh monitoringu“ vychádza zo súčasného stavu územia a jeho účelom je sledovanie jednotlivých zložiek životného prostredia v dotknutom území ŽSK v súvislosti so špecifickými cieľmi a typovými aktivitami v strategickom dokumente.

7. Informácia pre schvaľujúci orgán o zainteresovanej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov

Dotknutá verejnosť podľa § 6a zákona č. 24/2006 Z. z. je verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem o prípravu strategických dokumentov pred ich schválením. Medzi zainteresovanú verejnosť patrí fyzická osoba (§ 6 ods. 2 písm. a) zákona č. 24/2006 Z. z.), právnická osoba (§ 6 ods. 2 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z.), občianska iniciatíva (§ 6 ods. 2 písm. c) a § 6 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z.).

Dotknutá verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov má právo zúčastniť sa prípravy a posudzovania vplyvov strategického dokumentu, a to až do schválenia strategického dokumentu, vrátane práva podať písomné stanovisko podľa § 6 ods. 6, § 8 ods. 8, § 12 ods. 2 č. 24/2006 Z. z., účasti na konzultáciách a verejnom prerokovaní strategického dokumentu.

Právo podať písomné stanovisko podľa § 6 ods. 6 a § 8 ods. 8, § 12 ods. 2, ktoré je uvedené v ods. 5 zákona, má v SR celá verejnosť v najširšom slova zmysle. V rámci procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie bola identifikovaná dotknutá verejnosť, ktorá spĺňa kritériá podľa uvedených ustanovení zákona.

V rámci posudzovania strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského kraja 2021+“ predložil príslušnému orgánu písomné stanovisko p. Juraj Lipka, bytom Smetanova 16, 036 08 Martin zo dňa 17.07.2022 k správe o hodnotení strategického dokumentu. Stanovisko je popísané v kapitole III.6. tohto záverečného stanoviska.

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Okresný úrad Žilina
odbor starostlivosti o životné prostredie
oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja
Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
Ing. Dagmar Grófová

v súčinnosti s

Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
Trnavská cesta 52
826 45 Bratislava
Hlavný hygienik SR

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka

Okresný úrad Žilina
odbor starostlivosti o životné prostredie
Vysokoškolákov 8556/33B, Žilina
Ing. arch. Pavel Kropitz, vedúci odboru

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Žilina, 12.09.2022